بسم الله الرحمن الرحيم

ބިލު ނަންބަރު 9/2023

މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބިލު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތައާރުފާއި ނަން 5

2. މަޤްޞަދު 5

3. ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ 7

4. މި ޤާނޫނަށް އިސްތިސްނާދިނުން 7

ދެވަނަ ބާބު

މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް

5. ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކޮށްދިނުން 7

6. ޙައްޤުތައް ލިބިދިނުމުގައި ތަފާތުނުކުރުން 8

7. ރައްކާތެރި ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ތަނަކާއި ގޮތް ހަމަޖެއްސައިދިނުން 9

8. ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތުގައި ފުރަތަމަ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ ވަސީލަތްތައް ލިބިދިނުން 10

9. ބޭސްފަރުވާގެ ޚަރަދު 10

10. ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޚަރަދު 11

ތިންވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

11. ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން 11

12. ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތް އެޑްވައިޒަރީ ކައުންސިލް 11

13. ކައުންސިލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 13

14. ކައުންސިލްގެ މެންބަރުން އިސްތިއުފާދިނުން 13

15. ކައުންސިލްގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރުން 14

16. ހުސްވާ މަޤާމަށް މެންބަރުން އައްޔަންކުރުން 14

17. ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމާއި ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވުން 14

18. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ފޯރ ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތް 15

19. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 16

20. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު ހުސްވުން 18

21. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން އިސްތިއުފާދިނުން 19

22. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުން 19

23. ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 19

24. ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 20

ހަތަރުވަނަ ބާބު

މަސައްކަތުގެ މާޙައުލާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ އާންމު ޒިންމާތައް

25. ހައިސިއްޔަތާ ގުޅިފައިވާ ޒިންމާ 21

26. ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ އާންމު ޒިންމާ 22

27. މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް 23

28. ހެލްތް އެންޑް ސޭފްޓީ ޕޮލިސީ އެކުލަވާލުން 25

29. ހެލްތް އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން އައްޔަންކުރުން 25

30. މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާ 26

31. މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ 27

32. އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ 28

33. މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް، ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި މާއްދާ އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ 29

34. މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކުރާ، ރާވައި ނުވަތަ ބަދަލުގެނަސް ފަރާތްތަކާއި އެ ތަކެތި އެ ފަރާތެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ 32

35. ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ އެހެނިހެން ޒިންމާ 34

36. މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގެ އާންމު ސަރަހައްދުތައް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ 36

ފަސްވަނަ ބާބު

ހުއްދަ ދިނުން

37. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް 36

38. ހުއްދަ ދިނުން 37

39. ހުއްދަ ދޫކުރާ މުއްދަތު 38

40. ވަގުތީގޮތުން ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުން 39

41. ހުއްދައިގެ ސެޓްފިކެޓް އަނބުރާ ރައްދުކުރުން 41

42. ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތައް ދެއްކުން 41

ހަވަނަ ބާބު

އެކްސިޑެންޓް ރިޕޯޓުކުރުމާއި ތަޙުޤީޤުކުރުން

43. އެކްސިޑެންޓް އަދި ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ ބަލި ރިޕޯޓުކުރުން 42

44. އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ ބަލި ތަޙުޤީޤުކުރުން 43

45. ތަޙުޤީޤުގެ ރިޕޯޓް އާންމުކުރުން 44

46. އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ތަން ނުވަތަ ސަރަހައްދު ބަދަލުގެނައުން 44

ހަތްވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތަކާއި ބާރުތައް

47. ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުން 46

48. އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް 47

49. ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރު ހޯދުން 50

50. އިމްޕްރޫވްމަންޓާއި މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމަށް އެންގުން 51

51. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން 55

52. މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރުމަށް ހާޒިރުކުރުން 56

އަށްވަނަ ބާބު

އަނިޔާގެ ސަބަބުން ނަގައިދޭ ހަރަދާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު

53. މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެ ފަރާތްތައް 57

54. އަނިޔާގެ ސަބަބުން ހަރަދާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުން 58

55. ނަގައިދޭ ހަރަދާއި ބަދަލުގެ ބާވަތްތައް 59

56. ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ޝަރުތުތައް 59

57. ބޭސްފަރުވާގެ ހަރަދު 60

58. މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވުމުގެ ސަބަބުން ލިބިދެވޭ އުޖޫރަ 60

59. ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއަށް ނަގައިދެވޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު 61

60. ފުރާނަދިއުމުގެ ސަބަބުން ނަގައިދެވޭ ބަދަލު 62

61. ބަދަލުގެ މިންވަރު 62

62. ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން 63

63. ބަދަލު ދިނުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން 64

64. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 65

65. ބަދަލު ލިބިދީފައިވާނަމަ ދަޢުވާނުކުރެވުން 66

ނުވަވަނަ ބާބު

ކުށާއި އަދަބު

66. ބައްޔަކުން ސްޓިފިކެޓް، އެންޓްރީ އަދި ގެސްޓްޕާސް ހެދުން 66

67. ޤާނޫނާ ހިލާފުވާ ފަރާތްތަކަށް ކަނޑައެޅޭ އާންމު އަދަބު 68

68. ޖިނާއީ ދައުވާކުރުން 69

69. ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން 69

70. ޤާނޫނީ ޝަރުޢީ ބަލުން ޤާނޫނާ ހިލާފުވުން 69

ދިހަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

71. ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތު ހާމަކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް 70

72. ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން 71

73. ގަވާއިދުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ހެދުން 71

74. އިންތިޤާލީ މަރުޙަލާ 74

75. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 74

76. މާނަކުރުން 74

بسم الله الرحمن الرحيم

ބިލު ނަންބަރު 9/2023

މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި، މަސައްކަތްތެރިން މަސައްކަތްކުރާ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި، މަސައްކަތްތެރިންގެ ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާއި، މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ބަރަކާތްތެރިވާ އުނދުނުވެސް ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

   (ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހާސިލުކުރުމެވެ.

   (ހ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލަކީ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ބަރަކާތްތެރިވާ އުނދުނުވެސް ފަރާތްތަކަށް ސިއްހީގޮތުން ރައްކާތެރި މާހައުލެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ހަމަހަމަ އަދި ދެމެހެއްޓެނިވި ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

   (ށ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ދިމާވެދާނެ ސިއްހީ ނުރައްކާތަކާއި

ގެއްލުންތަކުން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެނޫންވެސް ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުން ޖެހޭ ބަލިތަކާއި މަސައްކަތުގެ މާޙައުލާ ގުޅުންހުރި ބަލިތަކާއި، އެނޫންވެސް މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ދިމާވެދާނެ ނުރައްކާތަކާއި ގެއްލުންތަކުން އެފަދަ ފަރާތްތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި؛

(ނ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކި ފަރާތްތަކާ މަތިކުރެވޭ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަނޑައަޅައި އެފަދަ ފަރާތްތައް ޖަވާބުދާރީކުރުވޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(ރ) މަސައްކަތްތެރިންގެ ސިއްޙީ ދުރަށްކޮޅާއި ސަލާމަތާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާއި ދިމާވާ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމުގައި ބަސްބުނުމުގެ ފުރުސަތު މަސައްކަތްތެރިންނަށް ހޯދައިދޭފަދަ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(ބ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުން މަސައްކަތްތެރިންނަށް ސިއްޙީ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓްތަކާއި އަނިޔާތަކާއި މަސައްކަތްތެރިންގެ ސިއްޙަތަށް ލިބޭ ގެއްލުންތައް ރިޕޯޓުކުރާނެ ނިޒާމެއް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުން މަސައްކަތްތެރިންނަށް ލިބޭ އަނިޔާތަކާއި ގެއްލުންތަކަށް ބަދަލުދެވޭނެ ނިޒާމެއް ކަނޑައެޅުން؛

(ކ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ރަނު ފެންވަރުގައި އަދި ސިޓީ ފެންވަރުގައި ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކަށަވަރުކޮށްދިނުން ހަމަތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ނ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލަކީ ރައްކާތެރި ތަނަކަށް ހެދުމަށްޓަކައި، އަދި މަސައްކަތްތެރިންނާއި މަސައްކަތްކުރުވާ ފަރާތްތަކަކީ ޒިންމާދާރު، މަސްއޫލުވެރި ފަރާތްތަކަކަށް ހެދުމަށްޓަކައި، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލާ ގުޅުންހުރި ބަލިތަކާއި ނުރައްކާތަކާ ގުޅޭގޮތުން، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތައް ހޭލުންތެރިކުރުވުން ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛ އަދި

(ރ) ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅޭނެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން.

ޤާނޫނު ހިންގާނެ ފަރާތް

3. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ ހިނދަކު، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިރާތަކާއި ފަރާތްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މަސައްކަތްތެރިންނާއި މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތްތަކާއި، އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު ހިނގާނެއެވެ.

މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާދިނުން

4. މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާނަމަ، އިސްތިސްނާވާނީ މި ޤާނޫނަށެވެ.

ދެވަނަ ބާބު
މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް

ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކޮށްދިނުން

5. (ހ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުތައް، އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބިދެންވާނެއެވެ.

(ށ) އެ މީހަކު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކަށް

ރިޢާޔަތްކޮށް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ރައްކާތެރިކަން ލިބުމުގެ ޙައްޤު، ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުތައް މަސައްކަތްތެރިންނާއި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކަށް ލިބިދިނުމުގައި މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި ރިޢާޔަތްކޮށް، އެކަށީގެންވާ [illegible] މަސައްކަތުގެ [illegible] [illegible] އ [illegible] މަސައްކަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

6. **ޙައްޤުތައް ލިބިދިނުމުގައި ތަފާތުކުރުން**

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަސައްކަތްތެރިންގެ ޙައްޤުތައް އެ މީހުންނަށް ލިބިދިނުމުގައި، އެއްވެސް މީހެއްގެ ނަސްލަށް، ނުވަތަ ކުލައަށް، ނުވަތަ ޖިންސަށް، ނުވަތަ ނިސްބަތްވާ ޤައުމަށް، ނުވަތަ ސިޔާސީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ވިސްނުމަކަށް، ނުވަތަ [illegible] އުޅޭ ބަހަށް ނުވަތަ ބަހުރުވައަކަށް، ނުވަތަ ނިސްބަތްވާ ޢާއިލާއަށް، ނުވަތަ އުފަންވި ރަށަށް، ނުވަތަ ނިސްބަތްވާ އިޖުތިމާޢީ ދަރަޖައަށް، ނުވަތަ މީހާގެ ކިބައިގައިހުރި ނުކުޅެދުންތެރިކަމަކަށް، ނުވަތަ މާލީ ފުދުންތެރިކަމަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ކަމަކަށް ބިނާކޮށް، އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއް ގެންގުޅެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މަސައްކަތްތެރިއަކު ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިންނާ ގުޅުންހުރި ވަޒީފާއަކުން ހިންގާ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ [illegible] [illegible] ގުޅިގެން ނުވަތަ ގެންގުޅޭ [illegible] ގުޅިގެން ނުވަތަ އެއިން ކަމަކަށް މަސައްކަތްތެރިއަކާ ބާއިދުކުރާ ފުރުޞަތާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް ޙައްޤެއް އެ މީހަކަށް ލިބިދިނުމަކީ ތަފާތުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

7. **ރައްކާތެރި ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުވޭނެ ތަނާއި ގޮތް ހަމަޖައްސައިދިނުން**

(ހ) މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާފަދަ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުވާ ފަރާތުން އަމުރުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ އަމުރެއްކުރުމާއި، އެފަދަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް މުވައްޒަފުންނަށް މަޖުބޫރު ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) ރައްކާތެރި ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އާލާތާއި، ވަސީލަތް އަދި އެންމެހައި ތަކެތި ލިބުމުގެ ހައްޤު ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ރައްކާތެރި ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ ތަކެތީގެ އިތުރުން، އެ މަސައްކަތެއްގެ ބާވަތުން ރައްކާތެރި ގޮތުގައި އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތައް ލިބުމުގެ ހައްޤު ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) ކުރަމުންދާ މަސައްކަތަކީ، އޭގެ ސަބަބުން މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ސިއްޙަތަށް ގެއްލުންހުރި ކަންކަން ދިމާވެދާނެ ބާވަތުގެ މަސައްކަތަކަށް ވެފައި، އެފަދަ ކަންކަން މަސައްކަތްކުރާ ތަނުން ނައްތާލެވޭނަމަ ނުވަތަ ކަންކަމަށް ހައްލުނުކުރެވޭނަމަ، އެ ކަންކުރުން ސަލާމަތްވުމަށް ބޭނުންކުރަން ރައްކާތެރި ހެދުމާއި ތަކެތި މަސައްކަތްތެރިންނަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) ކުރަމުންދާ މަސައްކަތުގެ ބާވަތަށް ބަލައި، މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ތަމްރީނާއި މައުލޫމާތު ދިނުމާއި، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން އަންގަންޖެހޭ އެހެނިހެން މައުލޫމާތެއް ލިބޭނެ އިންތިޒާމުތައް މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި ހަމަޖެހިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތްތަކުގައި ފުރަތަމަ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ ވަސީލަތްތައް ލިބިދިނުން	8.	ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތްތަކުގައި މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓްތަކުގައި، ފުރަތަމަ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ ވަސީލަތްތައް މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ލިބޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސައިދިނުމަކީ، އެ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުމާގެ ތަމްރީން، ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށްމެ ލިބިދޭންވާނެއެވެ.

ބޭސްފަރުވާގެ ޚަރަދު	9.	(ހ) މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ހާނިއްކައެއް ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ވެއްޖެނަމަ، ޖިސްމާނީގޮތުންނާއި ނަފްސާނީގޮތުން ދުޅަހެޔޮ ސިއްހަތަކާ ވާސިލުވުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ސިއްހީ ފަރުވާއާއި ޚިދުމަތް، ނުވަތަ ލިބުން ގެއްލުމުގެ ފަރުވާކުރުވުން ވަސީލަތްތައް، އިތުރު އަގެއް ނުނަގާ ނުލައި، މަސައްކަތްތެރިންނަށް ހަމަޖެއްސައިދޭންވާނެއެވެ.
		(ށ) މަސައްކަތުގައި ކުރިމަތިވާ ނުވަތަ ބަލިޖެހުމަކާ މާއްދާތަކަށް ބޭނުންކުރާ މަސައްކަތްތެރިންނަށް ޖިސްމާނީގޮތުން ބޭއްރަވޮން އެއްވެސް ނުރައްކަލެއް ދިމާވެފައިވާ މަސައްކަތްތެރިޔާ ގުޅޭ ބޭއްރަވޮން މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަބަބުން ނުކުރު އަސަރުކޮށް ކުރުމުންނާއި ބެލުމުން ގަވާއިދުން ހަދަންޖެހޭ ޓެސްޓުތަކާ ނުވަތަ ތަހުޤީޤުތަކާ، އިތުރު އަގެއް ނުނަގާ ނުލައި، ހުރިހާ އިންތިޒާމު ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޙައްޤު	10.	މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އަނިޔާއެއް ވުމުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ވަގުތީ ނުވަތަ ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ފުރާނަ ގެއްލިއްޖެނަމަ އޭގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލިބިދިނުމުގެ ޙައްޤު މަސައްކަތްތެރިންނަށް ނުވަތަ އެ މީހުންގެ ވާރިސުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު
ޤާނޫނު ހިންގުން

ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން	11.	ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތުކުރާ އެންމެހައި މަސައްކަތްތެރިންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، މަސައްކަތްތެރިންގެ މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމާގުޅޭ އެންމެހައި ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅާނީ މިނިސްޓްރީއެވެ.
ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތް އެޑްވައިޒަރީ ކައުންސިލް	12.	(ހ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީއަށް ލަފާދިނުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން ކަނޑައަޅާ 13 (ތޭރަ) މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ކައުންސިލެއް "ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތް އެޑްވައިޒަރީ ކައުންސިލް" ގެ ނަމުގައި މިނިސްޓަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.
		(1) ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތައް ތަމްސީލުކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން 3 (ތިނެއް) މެންބަރުން؛
		(2) މަސައްކަތުކުރާ ފަރާތްތައް ތަމްސީލުކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން 3 (ތިނެއް) މެންބަރުން؛
		(3) މިނިސްޓްރީގައި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އެހެން އިދާރާއެއްގައި

މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ބެހޭ ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން 3 (ތިނެއް) މެންބަރުން؛

(4) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ބެހޭ ރައްކާތެރިކަން ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަންނީ ޖަމްޢިއްޔާތައް ތަމްސީލުކުރާ 3 (ތިނެއް) މެންބަރުން؛

(5) ބެހޭ ދާއިރާގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ވުޒާރާ ތަމްސީލުކުރާ 1 (އެކެއް) މެންބަރު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރުންގެ ތެރޭގައި މަދުވެގެން 1 (އެކެއް) އަންހެން މެންބަރަކު ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރު ފިޔަވައި ދެންހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ޢައްޔަންކުރާނީ، އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރުމުން، އެކަމަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

(ބ) ކޮމިޓީގެ ޗެއާޕާސަން އަދި ވައިސް ޗެއާޕާސަން ކަމަށް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތެއް ޢައްޔަންކުރާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ޅ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ދައުރަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ މެންބަރުން ފިޔަވައި އެހެން މެންބަރުން އިތުރު 2 (ދޭއް) ދައުރަށް ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ކ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމަށް ޢައްޔަންކުރެވޭނީ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅުންހުރި ދާއިރާއަކުން ތަޢުލީމު ނުވަތަ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކެވެ.

ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް	13.	ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށް ފަންނީ ލަފާއާއި އިރުޝާދު ދިނުން؛

(ށ) ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިމާވާ ޓެކްނިކަލް ކަންތަކަށް ޙައްލު ހޯދުމުގައި މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުން؛

(ނ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކަށް ގެންނަން ޖެހޭ އިސްލާހުތަކާއި އަދި ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތައް ފާހަގަކުރުން؛

(ރ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލާ ގުޅުންހުރި މަރު އަދި އަނިޔާތަކުގެ ތަފާސްހިސާބު ދިރާސާކުރުން؛

(ބ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ އިންޑަސްޓްރީ ކޯޑުތައް އެކުލަވާލުމުގައި ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ލަފާދިނުން.

ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން އިސްތިޢުފާދިނުން	14.	ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރަކު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާ ލިޔުމަކުން އިސްތިޢުފާދެވިދާނެއެވެ. އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ލިޔުން މިނިސްޓަރަށް ލިބުމުން، އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިވީއެވެ.

ކައުންސިލުގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރުން

15. ކައުންސިލުގެ މެންބަރަކު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާނުކުރާކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އިހުމާލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ހުސްވާ މަޤާމަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުން

16. ކައުންސިލުގެ މެންބަރަކު މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އިސްތިޢުފާދީފިނަމަ ނުވަތަ މަޤާމުން ވަކިކޮށްފިނަމަ، ކައުންސިލުގެ ދައުރުގެ ބާކީއޮތް މުއްދަތަށް، ހުސްވި މަޤާމަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުމާގުޅޭ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުޞޫލުތައް، ކައުންސިލުގެ ކަންކަން ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމާއި ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވުން

17. (ހ) ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ އިދާރީ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ށ) ކައުންސިލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަދާކުރުމަށްޓަކައި އެކި ދާއިރާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފަންނީ ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ކައުންސިލުގެ ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާނެގޮތާއި، އުޞޫލުތައް، ކައުންސިލުގެ ކަންކަން ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އޮފް ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތު

18. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ މަސައްކަތްތެރިންނާއި އެ މަސައްކަތްތެރިންގެ މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމުގެ އާންމު ޒިންމާ އުފުލާނީ، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އޮފް ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތެވެ.

(ށ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އޮފް ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތު މަސައްކަތްކުރާނީ މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް، ތަންފީޒުކުރުމާ ގުޅޭ އާންމު އިރުޝާދުގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ކަމާ ގުޅޭ ނިންމުމާއި ނިންމުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މިނިސްޓަރަށް ޖަވާބުދާރީވާންވާނެއެވެ.

(ރ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް މި ޤާނޫނުން ހަވާލުކުރާ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އޭނާއަށް އެހީތެރިވުމަށް ބޭނުންވާ ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އައްޔަނުކުރާނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރެވެ.

(ޅ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތަކީ، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މެންބަރެއްކަމުގައި ނުވުމާއެކު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން

އިންތިޚާބުކުރެވޭ ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރެވޭ މަޤާމެއްގައި ހުރި ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން؛

(3) ދައުލަތުގެ ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން؛

(4) މަޤާމުގެ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމަށް ބޭނުންވާ ޤާބިލުކަން ހުރުމާއެކު ކަމާ ގުޅުންހުރި ދާއިރާއަކުން މާސްޓަރސް ޑިގްރީއެއް ހާސިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައިވުން؛

(5) ކަމާ ގުޅުންހުރި ދާއިރާއަކުން މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން؛

(6) ރިޝްވަތުގެ ކުށެއް ނުވަތަ ޖިނާއީގެ ކުށެއް ކުރިކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު ޢައްޔަންކުރާ ފުރަތަމަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެ މަޤާމުގައި ދެމިހުންނާނީ އޭނާ ޢައްޔަންކުރެވޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭ ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ ފަރާތެއް، އިތުރު 2 (ދޭއް) ދައުރަށް ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

19. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރެވޭ މިންވަރު މޮނިޓަރކުރުމާއި، ވަޒީފާތަ

ފަރާތްތަކާއި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރޭތޯ ބެލުން؛

(ށ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޭންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި އާކުރުމާއި، ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ ސަރުޓިފިކަޓް އުނިއިތުރު ގެނައުމާއި، ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުން ހުއްދައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލު ކުރަމުންދޭތޯ ބެލުން؛

(ރ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން މަސައްކަތްތެރިން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޝަނުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުން؛

(ބ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން އުފެދޭ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(1) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފު އަމަލެއް ކޮށްފިކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތެއްގައި، އެ ކަންކަން ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި އެ ބޭނުމަށްޓަކައި ތަންތަން ވަނުމާއި، ބަލައި ޓެސްޓްކުރުމާއި، ހާޒިރުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހާޒިރުކުރުމާއި، ލިޔެކިޔުންތައް ހޯދުމާއި ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން؛

(2) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް

ކަމެއް ކުރުމަށް، ނުވަތަ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކުރަމުންދާ މަސައްކަތެއް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް އަންގަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކަށް އެންގުންތައް އެންގުން؛

(3) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވާ ފިޔަވަޅުތަކާމެދު ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އެޅުން.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަމުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ ކަންކަން ކުރުން.

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު ހުސްވުން

20. (ހ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެކަމަށް ބެލޭނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ.

(1) މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛

(2) އިސްތިޢުފާދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛

(4) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރާ ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރާ މަޤާމަކަށް ކުރިމަތިލުން ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރުން؛

(5) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް އުނިވުން؛

(6) މަރުވުން.

(ނ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެނަމަ، މަޤާމު ހުސްވާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

21. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓަރަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅައި، އެ ލިޔުން މިނިސްޓަރަށް ލިބުމުން، އޭނާ އެ މަޤާމުން ވަކިވީއެވެ.

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުން

22. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގައި ހުރި ފަރާތެއް އެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ، އޭނާގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އިހުމާލުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، ނުވަތަ އޭނާގެ މަޤާމާ އެކަށީގެންނުވާފަދަ ކަމެއް ކޮށްފި ހާލަތެއްގައި، ނުވަތަ އޭނާގެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޒުރުވެރިވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، މިނިސްޓަރަށެވެ.

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުން

23. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމުގައި ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި އޮތޯރިޓީގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިނާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(2) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ބިނާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭގޮތުން ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދިނުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުން؛

(3) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކަށް ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ފަންނީ މަޢުލޫމާތު

ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(4) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ދަފްތަރުކަން، ކަމާބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އާންމުކުރުން؛

(5) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރެވުނުތޯ މިންވަރު ބެލެހެއްޓުން ދިރާސާކޮށް ރިޕޯޓުތައް އެކުލަވާލައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުށަހެޅުން؛

(6) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ހިމެނޭ ގަވާއިދުތައް، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެމަތިން އެކުލަވާލުން.

ޕޮލިސް ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

24. މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި ޕޮލިސް ކޮމިޝަނުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމަތިން، ކަމާގުޅޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު އަދި ސިވިލް ފެންވަރުގައި ތަންފީޛުކުރުން؛

(ށ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކި ފަރާތްތަކާ ބަލާލުކުރުވިފައިވާ ޖިންސާތަކާއި، މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި އަޅަންޖެހޭ ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލިތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުން އަދި ސިޔާސީ ފެންވަރުގައި އޮތޯރިޓީގެ ލަފާގެމަތިން ކުރިއަށްގެންދިއުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ ވުޒާރާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ރަށު އަދި ސިޓީ ފެންވަރުގައި ކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ވުޒާރާ ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ކުރުން؛

(ރ) އެކިއެކި ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމަކާއި މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ ވުޒާރާއަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

މަސައްކަތުގެ މާޙައުލާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ އާންމު ޒިންމާތައް

ހައިސިއްޔަތާ ގުޅިފައިވާ ޒިންމާ 25. (ހ) އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތަކަށް، އެންމެހައި ހައިސިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން ދެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ހައިސިއްޔަތު އެއް ވަގުތެއްގައި ޙިއްސާވާކަމުގައި މި ޤާނޫނު ޤަބޫލުކުރެއެވެ.

(1) ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތައް؛

(2) އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތައް؛

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަން ހިންގާ ފަރާތްތައް؛

(4) މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބޭނުންވާ މެޝިނަރީ ނުވަތަ އާލާތްތައް ނުވަތަ އިންސްޓްރުމަންޓްސް އެފަދަ ތަކެތި ޑިޒައިންކުރާ ނުވަތަ އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތައް؛

(5) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ މެޝިނަރީއާއި އެހެނިހެން ތަކެތި ބަހައްޓައިދޭ، ހަރުކޮށްދޭ ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗަށް ބަދަލުގެންނަ ފަރާތްތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް، އެ އަދާކުރުމުގައި

ބަޔާންކުރާ ތަފާތު ހައިސިއްޔަތުތަކަށް ބިނާކޮށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް މަތިކުރެވިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ ޒިންމާދާރުކަމާއި މަސްއޫލިއްޔަތުން އެއް ވަގުތެއްގައި އިތުރު އެހެން ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް، އެއް ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ހައިސިއްޔަތުން ހިނގާ ބާރުތަކެއްގައިވެސް، އެއިން ފަރާތަކުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާދާރުކަމާއި މަސްއޫލިއްޔަތުން އެ ފަރާތަކަށް ލުއިއެއް ލިބިފައިވާކަމުގައެއް ނުވަތަ އެ ޒިންމާދާރުކަމާއި މަސްއޫލިއްޔަތުން އެއިން އެއްވެސް ފަރާތެއް ބަރީއަވާކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ވަޒީފާ ފަރާތުގެ އާންމު ޒިންމާ

26. ވަޒީފާ ފަރާތުގެ އާންމު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(ހ) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި، މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ޞިއްޙަތު ރައްކާތެރިކަން އެންމެ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުން؛

(ށ) މަސައްކަތުގެ ތަނުގައި ކުރާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް އަސަރުކޮށްފާނެ، ވަޒީފާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ނޫން އެހެން ފަރާތްތަކަށްވާނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ޞިއްޙަތު ރައްކާތެރިކަން އެންމެ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުން.

މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް

27. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން އެންމެ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް ހިމެނެއެވެ.

(1) މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ސަލާމަތީ ވަސީލަތްތަކާއި ހެދުމާއި އެހެނިހެން ތަކެތި ހިމެނޭގޮތުން، މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތަކާއި ހިންގާނެގޮތް، މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ފުރިހަމައަށް އެ ކަންކަން ދަސްކޮށްދިނުން؛

(2) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ އިރުޝާދާއި، މަޢުލޫމާތާއި، ތަމްރީނު އަދި ސުޕަރވިޝަން ދެވޭނެ ފޯރުކޮށްދީފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ކަނޑައަޅައިގެން ހުރިހާ އެންމެ ސޭފްޓީ ޑިވައިސް ކަނޑައަޅައި، އެ ޑިވައިސް ތަންފީޒުކުރުމާއި، ގަވާއިދުން މުރާޖަޢާކުރުމާއި، އެ ޑިވައިސްއަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން؛

(4) މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރާ ކެމިކަލްތަކާއި، އިކުއިޕްމަންޓާއި، ޕްލާންޓްތަކާއި، އެހެނިހެން އާލާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަދި އެ ތަކެތި ބޭނުންކުރާއިރު މަސައްކަތްކުރާ ދޭ ގުޅޭގޮތުން އެކަށީގެންވާ ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅިފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުމާއެކު، އެ ތަކެތީގެ ސަލާމަތީ

ފިޔަވަޅުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ގަވާއިދުން ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(5) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްވެސް އެއްޗެއް ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އަލުން ތަރުތީބުކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އުވާލުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ގުދަންކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން، މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި އަދި މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ ކައިރީގައި އަދި ވަޒީފާއާ ފަރާތުގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ ތަންތަނުގައި، މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ނުރައްކާތެރި މާއްދާއެއްގެ އަސަރު ނުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(6) މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ވަގުތު ކުރިމަތިވެދާނެ ކުއްލި ހާދިސާތަކާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅައި ތަންފީޛުކުރުން.

(ހ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ވަކިވަކި ޒިންމާތަކުގެ ތެރެއިން ޒިންމާއަކާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، އެ ޒިންމާތަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ކަމާބެހޭ މާއްދާތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ. ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާ ހިނގާ ޙާލަތުގައި އެ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ ޕޮލިސީ އެކުލަވާލުން

28. (ހ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ އަދި މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް ބަޔާންކުރާ "ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ ޕޮލިސީ" އެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅައި، މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ޕޮލިސީ ތަންފީޒުކުރެވޭނެ ގޮތާއި، އެ ޕޮލިސީއަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް، މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ގަވާއިދުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ ޕޮލިސީ ކަނޑައެޅުމަށް ލާޒިމުވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޢަދަދަކަށްވުރެ ގިނަ ޢަދަދެއްގެ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޕޮލިސީ އެކުލަވާލުމުގައާއި އެ ޕޮލިސީ މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި، އެ ޕޮލިސީ ތަންފީޒުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުންނާއި އެ ޕޮލިސީގައި އެކުލެވޭ ކަންކަން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެންގުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން ޢައްޔަންކުރުން

29. (ހ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ އަދި މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ ތަނެއްގައި ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރެއް ޢައްޔަންކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރެއްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން

ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޮފިސަރުންނާގުޅޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން އައްޔަންކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް؛

(2) ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުންގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް؛ އަދި

(3) ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ތަމްރީނުތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސްވެސް، ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން ލާޒިމުވާނީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި މަދުވެގެން 75 (ހަތްދިހަ ފަހެއް) މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައެވެ.

މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާ

30. (ހ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނަކީ އަދި އެ ތަނުގައި ބޭނުންކުރަމުންދާ އެންމެހައި ތަކެއްޗަކީ، އެ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެ ތަނުގައިވާ ކޮންމެ މީހެއްގެ ސިއްހަތަށް ގެއްލުންދެނިވި ކަންކަމުން ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި ތަކެތިކަމުގައި ހުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ ޒިންމާ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަންތަން ނުވަތަ ތަކެތި ރައްކާތެރިކުރުމަކީ މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(1) މަސައްކަތްކުރާ ތަން؛

(2) މަސައްކަތްކުރާ ތަނަށް ވަދެނިކުމުމަށް ބޭނުންކުރާ ހުރިހާ

ތަންތަނާއި ތަކެތި؛ އަދި

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ބޭނުންކުރާ ފަސްޓްއެއިޑާއި، ހެލްމެޓާއި، ގްލަވްސާއި، އާލާތްތައް ނުވަތަ އެ ތަނުގައި ބެހެއްޓުމަށް ނުރައްކާތެރި މާއްދާތައް.

(ށ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ނުވަތަ އެކްސިޑެންޓެއް ހިނގައިފިނަމަ އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު، މި ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ރިޕޯޓްކުރުމަކީ މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ވަކިވަކި ޒިންމާތަކުގެ ތެރެއިން ޒިންމާއަކާ ކަނޑައެޅިގެން ހާލަތުތަކުގައި ފަރާތްތަކުގެ އަދަބަކީ 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

31. މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

(ހ) ކޮންމެ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކުން އަންނަނިވި ޒިންމާތައް އަދާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަމާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ މަންފާއަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި ބޭނުންކުރާ ސާމާނާއި، ހުރުން އަދި އެހެންވެސް ސަލާމަތީ ވަސީލަތްތައް މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ގާއިމުކޮށް ބޭނުންކުރުން؛

(2) ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް އެ ފަރާތަށް އެއްބާރުލުންދީގެން މަސައްކަތްކުރުން؛

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި އެއްވެސް މީހެއްގެ ސަލާމަތާއި

ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ހާލަތެއް އޮތްކަމުގައި ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކަމެއް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ސުޕަވައިޒަރަކަށް ވީއެންމެ އަވަހަކަށް ރިޕޯޓުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާއާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 1,000/- (އެއްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ނ) އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ގަސްދުގައި ނުވަތަ އިހުމާލުގެ ސަބަބުން ވިޔަސް، ތިމާގެ އަމިއްލަ ނުވަތަ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކާތެރިވާފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ކުރުންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާއާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

32. (ހ) އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކުން މުވައްޒަފުން ގެންގުޅޭ ހާލަތުގައި، އެ ހާލަތަކަށް އެކަށޭނަ މިންވަރަކަށް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާތައް، އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށްވެސް ހިނގާނެއެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަކީ އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(1) އެ މީހެއްގެ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ ތެރޭގައި އެހެން މީހެއްގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކާތެރިވާފަދަ ގޮތުން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް،

މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި އެވެސް؛

(2) އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތްތަކުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި އުޅޭ ވަގުތުތަކުގައި، އެ ތަނުގައި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތުގެ ނުވަތަ އެ ތަނުގައި ބޭނުންކުރަމުންދާ ތަކެތީގެ ސަބަބުން އެ ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ހުރި ނުރައްކަލުގެ މައުލޫމާތު އެ ފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގައި، އެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާއާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް، ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި މާއްދާ އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

33. (ހ) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް މެޝިނަރީއާއި، އިކުއިޕްމަންޓާއި، ނުރައްކާތެރި މާއްދާ އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރަން ވާނެއެވެ.

(1) މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި މާއްދާ ސަޕްލައިކުރެވޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށްވެސް، އެ ތަކެތި ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބޭނުންކުރާގޮތުގެ އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން:

i. އެ ތަކެތި ބޭނުންކުރާއިރު ބެލެހެއްޓުމުގައި ރައްކާތެރިވާންޖެހޭނެ އުސޫލު މައުލޫމާތު؛

ii. އެ ތަކެތީގެ ސަބަބުން ސިއްހަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ފުރުސަތު އޮތްނަމަ، އެކަމުގެ

މަޢުލޫމާތު؛ އަދި

iii. އެފަދަ ތަކެތި ރައްކާތެރިކަމާއިއެކު ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން މި އަކުރުގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހެދޭ ޓެސްޓުތަކާއި އިންސްޕެކްޝަންތައް، އަދި އެ ޓެސްޓުތަކާއި އިންސްޕެކްޝަންތަކުގެ ނަތީޖާއާބެހޭ މަޢުލޫމާތު.

(2) މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް، ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި މާއްދާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުން އެއްވެސް މީހެއްގެ ސިއްހަތަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިނުވާނެކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(3) މެޝިނަރީ، އިކުއިޕްމަންޓް، ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި މާއްދާތަކުން އެއްވެސް މީހެއްގެ ސިއްހަތަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިނުވާނެކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އެ ތަކެތި ގަވާއިދުން އިންސްޕެކްޓްކޮށް ޓެސްޓުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަކެއްޗާ ގުޅޭގޮތުން އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާތައް އެ ތަކެތި އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުން އުފުލަންޖެހޭނީ، އެ ފަރާތްތަކަށް ފައިދާއެއް ހާސިލުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ނުވަތަ އެނޫން ބޭނުމެއްގައި ވިޔަސް، ގަނެވިއްކުމުގެ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ވަކި ފަންނެއްގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އެކަން ކުރާ ފަރާތްތަކުން ކަމުގައިވާނަމައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަކެތި އުފައްދަނީ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރަނީ ހަމައެކަނި މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް އެނޫންވެސް ބޭނުމަކަށް ކަމުގައި

ވީނަމަވެސް، އެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭގޮތުން އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާތައް، އެ ތަކެތި އުފައްދާ ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުން އުފުލުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓާއި ނުރައްކާތެރި މާއްދާތައް ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތައް އެކަން ކުރަނީ، އެފަދަ ތަކެތި ވިއްކައިގެން ނުވަތަ ބަދަލުކޮށްގެން ނުވަތަ ކުލި ނުވަތަ ހިލޭ މުއްދަތަކަށް އެ ތަކެތި ކުއްޔަށްދީގެން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާތައް ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުން އުފުލުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. އަދި، ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތައް ތަކެތި ސަޕްލައިކުރަނީ އެ ތަކެތީގެ ވެރިފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އެޖެންޓެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ކަމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ދެވަނަ ފަރާތަކަށް ތަކެތި ސަޕްލައިކުރަނީ ތިންވަނަ އެހެން ފަރާތަކަށް ސަޕްލައިކުރުމަށް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ޒިންމާތައް އުފުލުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ބ) މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓާއި ނުރައްކާތެރި މާއްދާތައް ހޯދުން އަދި ތިންވަނަ ފަރާތަކުން އެ ތަކެތި ހޯދައިދިނުމަށްޓަކައި އެ ފަރާތަކާއި ކުރާ ފައިނޭންސްކުރުމުގެ މުޢާމަލާތުގެ ތެރެއިން، ހަޔަރ-ޕާރޗޭސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކޮންޑިޝަނަލް ސޭލްސް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކްރެޑިޓް-ސޭލް އެގްރީމަންޓްގެ ދަށުން އެހެން ފަރާތެއްގެ އަތުން އެ ތިންވަނަ ފަރާތަށް ތަކެތި ސަޕްލައިކޮށްދޭ ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާތައް، ތަކެތި ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

34. މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކޮށް، ބާލައި ނުވަތަ ބަދަލުގެންނަ ފަރާތްތަކާއި އެ ތަކެތި އެ ފަރާތްތަކުގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

(ހ) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ ބާލާފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗަށް ބަދަލުގެނެސްފައިވަނީ އެ ތަކެތި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ގޮތް ބޭނުންކޮށްދިނުމަށް ސަލާމަތްތެރި އަދި ސިއްހަތަށް ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައިކަން ކަށަވަރުކުރުމަކީ، މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކޮށް، ބާލައި، އެ ތަކެއްޗަށް ބަދަލުގެންނަ ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރުމުގައި އެ ތަކެތި ފަރާތްތަކުގެ ދަށުގައިވާ ކޮންޓްރޯލްގެ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒިންމާތައް މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކޮށް، ބާލައި، ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗަށް ބަދަލުގެންނަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ، އެ ފަރާތްތަކަށް އެ ކަންކަން ކުރަނީ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އާމްދަނީ ހޯދުމުގެ ކަމަށް މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުން ނުވަތަ ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރުމުގައިވާނަމައެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމުން، މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ހަރުކޮށް، ބާލައި، ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗަށް ބަދަލުގެންނަ ފަރާތްތަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާ އަދާކުރެވުނީކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ބާލާފައިވަނީ ނުވަތަ ހަރުކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ ބަދަލުގެނެސްފައިވަނީ އެ ތަކެތި ޑިޒައިންކުރި ފަރާތުން ނުވަތަ އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރި ފަރާތުން އެ ތަކެތި ދޫކުރަން ނުވަތަ ހަރުކުރުމަން ނުވަތަ ބަދަލުގެނައުމަށް ދީފައިވާ މައުލޫމާތާއި އިރުޝާދު އެއްގޮތަށްކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަށަވަރުކޮށްފައިވުން؛

އަދި

(2) މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ރޫޅުމަށް ނުވަތަ ހަރުކުރުމަށް ނުވަތަ ބަދަލުގެނައުމަށް އެ އުޅަނދެއްގެ ޗީފް އިންޖިނިއަރު ނުވަތަ އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރި ފަރާތުން ދީފައިވާ މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަރޯސާވުމަކީ ސަބަބުވެރި ކަމެއްކަމުގައިވެސް.

(ރ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ދޯނިކަލު ފަހަރު ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދަންޖެހޭ މެޝިނަރީ ބޭނުންކުރާނަމަ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހު އެ މެޝިނަރީ ވެރިފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(1) އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް މެޝިނަރީ ރައްކާތެރި ގޮތުގައި ބެލެހެއްޓުން؛ އަދި

(2) މެޝިނަރީ ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ފުރަވަޅުތައް އަޅަންޖެހޭނަމަ މެޝިނަރީ ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް އެ މައުލޫމާތު ދިނުވައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުން.

(ބ) ދޯނިކަލު ފަހަރު ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދަންޖެހޭ މެޝިނަރީގެ ވެރިފަރާތުން އެ މެޝިނަރީ ކުރު ނުވަތަ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށްދިނުމަށް އެހެން ފަރާތަކާއި އެއްބަސްވެފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ ވެރިފަރާތުގެ ބަދަލުގައި މެޝިނަރީ ކުއްޔަށްހިފި ފަރާތުންނެވެ.

(ޅ) ދޯނިކަލު ފަހަރު ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް

ގެންދަންޖެހޭ މެޝިނަރީގެ ވެރިފަރާތުން އެ މެޝިނަރީ ބެލެހެއްޓުމަށް
އެހެން ފަރާތަކާއެކު އެއްބަސްވެފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1)
ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ ވެރިފަރާތާއި، ކުއްޔަށްހިފި
ފަރާތުގެ ބަދަލުގައި މެޝިނަރީ ބެލެހެއްޓުމަށް އެއްބަސްވި
ފަރާތަކުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް
ހިނގާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ
މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓްގެ މައްޗަށެވެ.

35. ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ އެހެނިހެން ޒިންމާ

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ
ރައްކާތެރިކަމާއި އެހެނިހެން މަންފާތައް ކަވަރުކުރުމުގެ ޚަރަދުން
އަދާކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ޒިންމާއަކާ ގުޅިގެން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން
އަންނަނިވި ކަންކަން ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(1) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓަރަކަށް
ދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ޖުމްލަ އަގުން ބައެއް އުނިކުރުން
ނުވަތަ އުނިކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ އެޖެންޓެއް
މެދުވެރިކޮށްވިޔަސް އެއްވެސް މުވައްޒަފެއްގެ ފަރާތުން
އެއްވެސް ފައިސާއެއް ލިބިގަތުން.

(ށ) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފަކު އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން
ކަމެއް ކުރުމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކު
ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރާނަކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މި ޤާނޫނާ ހިލާފުވެފައިވާކަމުގެ ނުވަތަ

ޒިޔާރުވެދާންކަމުގެ މައުލޫމާތު، ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ކަންކަން ބަލައި ތަފްތީޝުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކުން ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ދިނުން ނުވަތަ އެފަދަ މައުލޫމާތު ދޭނެކަމަށް ބުނުން؛

(2) މުވައްޒަފުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙަތަށް ނުރައްކާވެދާނެ ކަމާ ގުޅިގެން ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ކަންކަން ބަލައި ތަފްތީޝުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކުން ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ރިޕޯޓުކުރުން ނުވަތަ ރިޕޯޓުކުރުމަށް ހުރަހެޅުން ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތެއްގެ އަރި އެކަމުގައި ހުރުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަންގާފައިވާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރުން ނުވަތަ އަމަލުނުކުރަން އުޅުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، ކޮންމެ ކުށަކަށް މިނިވަން 10,000/- (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއާއި 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގެ އާންމު ސަރަޙައްދުތައް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

36. (ހ) އިމާރާތެއްގައި، މަސައްކަތްކުރާ އެއް ތަނަށްވުރެ ގިނަ ތަން އެކުލެވޭނަމަ، އެ ތަނެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން މަސައްކަތްތަކުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާތަކުގައި ބޭނުންކުރާ އެ ތަނެއްގެ އާންމު ސަރަޙައްދަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްކަމުގައި ބަލާނެއެވެ. އަދި އަންނަނިވި ތަކެއްޗާއި ތަންތަން ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރުމަކީ، އާންމު ސަރަޙައްދު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(1) އާންމު ސަރަޙައްދުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ ކަރަންޓު އިންޖީނާއި މެޝިނަރީސް؛

(2) އާންމު ސަރަޙައްދުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ ފަރުނީޗަރާއި، ޖިހާޒާއި، ތަކެތި އުފުލާ އާލާތާއި މެޝިނަރީ؛

(3) އާންމު ސަރަޙައްދަށް ވަދެނިކުމެވާން އޮންނަ މަގު؛ އަދި

(4) ތަނުގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އާންމު ސަރަޙައްދު ބޭނުންކުރާ ފަރާތުން އެ ސަރަޙައްދަށް ސަޕްލައިކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެ ސަރަޙައްދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މެޝިނަރީ ނުވަތަ ޕްލާންޓް.

(ށ) އާންމު ސަރަޙައްދު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބުނެވުނު އުވަސި، އެ ތަނެއްގެ ކޮންޓްރޯލް އެއިރަކު އޮންނަ ފަރާތަކަށެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު
ހުއްދަ ދިނުން

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް

37. އަންނަނިވި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރާ ފަރާތްތަކުން އެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަންވާނީ، މި ބާބުގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ދޫކުރާ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ހ) ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުން؛

(ށ) އެކްރެޑިޓްކުރެވިފައިވާ ތަމްރީނުދޭ ފަރާތްތައް؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ފެސިލިޓީ މަސައްކަތްކުރާ ގޮތް ބެލުމަށް ނުވަތަ ޓެސްޓުކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައިވާ އެގްޒަމިނަރުން.

ހުއްދަ ދިނުން

38. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތާއި ތަކެތި ހިމެނައި، އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ލިބުމުން، އެ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ނިންމުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ޝަރުތުތަކަކާއެކު ނުވަތަ އެއްވެސް ޝަރުތެއް ނުލައި ހުއްދަ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ހުއްދަ ނުދިނުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން މެނުވީ މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް ހުއްދަ ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަކުރާ އަދި މަސައްކަތުގެ އަމަލީ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) އެ ފަރާތަކީ، ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ކުރަންޖެހޭ
މަސައްކަތާއި މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށް
ޤާބިލުކަންހުރި ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ
ޝަރުޠުތަކަށް، މި މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
އުނިއިތުރު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދައެއް ދޭން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް
ނިންމައިފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ
ގޮތުގެމަތިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާއެކު،
ކަނޑައެޅިފައިވާ ފީއަކާއި މުއްދަތަކަށް އެ ފަރާތަކަށް ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ
ފަރާތެއްކަން އަންގައިދޭ ސެޓްފިކެޓެއް ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް
ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާގޮތުގެ އިދާރީ އިންތިޒާމުތައް
ހަމަޖައްސާނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

ހުއްދަ ދޫކުރާ މުއްދަތު

39. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި
ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ
ޖެނެރަލް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ އެ ހުއްދައެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
މުއްދަތަށް ސާބިތުވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ދޫކުރާ
ހުއްދަ އާކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ވަގުތީގޮތުން ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުން

40. (ހ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކުން ކޮށްފައިވާކަން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަގުތީގޮތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ހުއްދަ ހޯދައިފައިވަނީ މަކަރާއި ހީލަތުން ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ކަމަށްވުން؛

(2) ހުއްދައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާއަކާ ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠަކާ ޚިލާފުވުން؛ ނުވަތަ

(3) ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުޠެއް އުނިވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުއްދައެއް ބާޠިލުކުރުމުގެ ކުރިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ހުއްދަ ބާޠިލުކުރަން ޤަސްދުކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ނޯޓިސް، އެ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރަން ޤަސްދުކޮށްފައިވާ ތާރީޚާއެކު، ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތަށް ފޮނުވުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ނޯޓިސް ފޮނުވާ ތާރީޚާއި ހުއްދަ ބާޠިލުކުރުމަށް ޤަސްދުކޮށްފައިވާ ތާރީޚާ ދެމެދު 21 (އެކާވީސް) ދުވަހަށްވުރެ ކުރުނޫން މުއްދަތެއް ދިނުން؛

(3) ހުއްދަ ބާޠިލުކުރުމަށް ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޤަސްދުކޮށްފައިވާ ނިންމުން ދަމަހައްޓަން ނުޖެހޭކަމަށް ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތަށް ފެންނަ ސަބަބުތައް، ނޯޓިސް ދިނުމާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން.

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ

(ނ) ގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރެވޭނެ ޓާރިފް ބަޔާންކޮށް ޗެކްލިސްޓު ގެންދަވާ އެ ފަރާތްތަކަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ނޯޓިހުގައި ދީފައިވާ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ ޗެކްލިސްޓު ގެންދަވާ އިތުރުކޮށްދީފައިވާ މުއްދަތުގައި ހުއްދަ ބާޠިލު ނުކުރަންވީ ސަބަބު އެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ މުއްދަތުގައި، ހުއްދަ ބާޠިލު ނުކުރަންވީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ދެއްކިފައި ނުވުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދައިގެ ސްޓިކަރު ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަތައް ބާޠިލުކޮށްފިނަމަ، އެ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރި ކުރުމާމެދު އިޢުތިރާޟުކުރަން އެދޭ ފަރާތަކަށް އެ ހުއްދަ ބާޠިލުކުރިކަމުގެ ނޯޓިސް ދޫކުރާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެކަން ލިޔުމުން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކާއި ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، އެ ހުށަހެޅުންތަކާ ބެހޭ ނިންމުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އެކަން ކުރާނެ މުއްދަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން މިނިސްޓަރު ނިންމާ ނިންމުމަކީ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދައެއް ހިފަހައްޓައިފިނަމަ ނުވަތަ ބާޠިލުކޮށްފައިވާ ހުއްދައަކަށް މަސައްކަތްކޮށްފި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، ރުފިޔާގެ ކުޑަވެގެން މިނަން ބަލައި، 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި

-/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހުއްދައިގެ ސެޓްފިކެޓް އަނބުރާ ރައްދުކުރުން

41. (ހ) މި ގާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ ސެޓްފިކެޓް މި ގާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ބާޠިލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ ސެޓްފިކެޓް އެ ފަރާތުން އޮތޯރިޓީއަށް ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާއާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށް ދެއްކުން

42. (ހ) މި ގާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިފައިނުވާ ހާލަތުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ ފަރާތަކީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށް ސީދާގޮތުންވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުންވިޔަސް ދެއްކުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާއާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އެކްސިޑެންޓް ރިޕޯޓުކުރުމާއި ތަޙްޤީޤުކުރުން

އެކްސިޑެންޓް އަދި ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ ބަލި ރިޕޯޓުކުރުން

43. (ހ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔަކާގެ މައުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް ރިޕޯޓުކުރުމަކީ މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރިޕޯޓުކުރަންޖެހޭ އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލިތައް، އަދި އެފަދަ ކަންކަން ރިޕޯޓުކުރާގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ޒިންމާ މަތިކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން އެކަން ރިޕޯޓުނުކޮށްފިނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

44. **އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ ބަލި ބަޔާންކުރުން**

(ހ) މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްގައި އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ހިނގައިފިނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔެއް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކަށް ޖެހިއްޖެކަން ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްގައި އުފެދޭ ބައްޔެއް ފެތުރިފައިވާކަން ޖެހިފައިވާ ސަލާމަތަކަށް އަޑުއިވިއްޖެނަމަ، އެ އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް މެދުވެރިވާން ދިމާވި ބާރުތަކެއް، ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔެއް ޖެހުން ދިމާވި ބާރުތަކެއް ބެލުމަށް ބަލަހައްޓާ ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުކުރާ ޖެހުނު އަންގާ އެންގުމުގައި އެއްގޮތަށް ހިނގަމުންދާ ބޭނުންކުރާ ހިނގުމުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުކުރާ ޖެހުނު އަންގާ އެންގުމުގައި އެއްގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ހިނގުމުން، އެ ބޭނުންކުރާ ބަޔާނާއި ބަލާނުކުރެވޭ އަދިރިޓާފިޔާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ރިޕޯޓް ސޭފްޓީ ހުށަހަޅަން ޖެހޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބޭއްވޭނީ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބޭނުންތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހަޅަން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތައް އަދި ގޮތް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީއެއް އެ ފަރާތްތަކަށް

ދޭންވާނެއެވެ.

45. ތަޙްޤީޤާތުގެ ރިޕޯޓު އާންމުކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތަޙްޤީޤުކުރާ އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔަކާބެހޭ ރިޕޯޓް އާންމުކުރުމަކީ އެކަމުގައި އާންމު މަޞްލަޙަތު އޮތް ކަމެއްކަމަށް ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ރިޕޯޓް އާންމުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު އާންމުކުރުމުގެ މަޤްޞަދަކަށްވާނީ، އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔެއް ދިމާވުން ފަހަރަކުން ތަކުރާރުވުން ހުއްޓުވުން ނުވަތަ މަދުކުރުމެވެ.

46. އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ތަން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަށް ބަދަލުގެނައުން

(ހ) އެކްސިޑެންޓް ތަޙްޤީޤުކުރުން، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ނެތި އަންނަނިވި ކަންކަން ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(1) މީހަކު މަރުވުމަށް މަގުފަހިވި އެކްސިޑެންޓް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބައްޔެއް ޖެހުމާ ނުވަތަ ޒަޚަމްވުމާ ގުޅުންހުރި މެޝިނަރީއެއް ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓެއް ނުވަތަ ޕްލާންޓެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ބަދަލުކުރުން ނުވަތަ އެއިން އެއްޗަކަށް ބަދަލުގެނައުން ނުވަތަ އުނިއިތުރު ގެނައުން؛ ނުވަތަ

(2) ނުރައްކާތެރި އެކްސިޑެންޓް މަގުފަހިވި ތަނަން ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލި ފެތުރުމަށް މަގުފަހިވި ތަނަށް ބަދަލުގެނައުން.

(ނ) އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއް ހިނގައިފިނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލިމަޅެއް ޖެހުމުގެ ނުވަތަ ފެތުރުމުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގައިފިނަމަ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރިން ހުއްޓުވުމަށް، މަސައްކަތުގެ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ވީވަރަކުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މީހަކު މަރުވުމަށް ދުރުވެރިވި އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއަކާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލިމަޅެއް ޖެހުމާ ނުވަތަ ފެތުރުމާ ގުޅުންހުރި މެޝިނަރީއަކަށް ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓަކަށް ނުވަތަ ޕްލާންޓަކަށް ނުވަތަ އެންމެންވެސް އެފަދަ އެއްޗަކަށް ބަދަލުގެނެސް، އެ އެއްޗެއް އެހެން އެއްޗަކަށް ބަދަލުކޮށް، އެއަށް އުނިއިތުރު ގެނައުން؛ ނުވަތަ

(2) ނުރައްކާތެރި އެކްސިޑެންޓް ދިމާވި ތަނަށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާ ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާހައުލާ ގުޅުންހުރި ބަލި ޖެހުމަށް ނުވަތަ ފެތުރުމަށް ދުރުވެރިވި ތަނަށް ބަދަލުގެނައުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ބަދަލެއް ނުވަތަ އުނިއިތުރެއް ގެންނަވާނަމަ ނުވަތަ އެއްޗެއް އެހެން އެއްޗަކަށް ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، އެ ބަދަލެއް ގެންނަވައިފައި ނުވަތަ އުނިއިތުރެއް ގެންނަވައިފައި ނުވަތަ އެއްޗެއް އެހެން އެއްޗަކަށް ބަދަލުކޮށްފައިވަނީ މަސައްކަތުގެ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން، މީހުން ސަލާމަތްކުރުމަށް ކުރާ މަސައްކަތަކަށް ނުވަތަ ނަފްސު ނުވަތަ މުދަލުގެ އާންމު ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް

ކުރެވޭ މަސައްކަތަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުރަސްއަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ހިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތަކާއި ބާރުތައް

ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުން

47. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ޞިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަން ބަލައި ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމަށް، އެކަމަށްޓަކައި ޢައްޔަންކުރެވޭ، އޮފިސަރުންގެ ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންސްޕެކްޓަރުންނަކީ އޮފިސަރުގެ އިންސްޕެކްޓަރުންކަން އަންގައިދޭ ކާޑެއް، އޮފިސަރުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އޮފިސަރުގެ ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އިންސްޕެކްޓަރުން މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން މަސައްކަތްކުރާއިރު، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކާޑު ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންސްޕެކްޓަރުން ޢައްޔަންކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، އިންސްޕެކްޓަރުންކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ދޫކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް

48. (ހ) ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ކޮންމެ މަސައްކަތްކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ ތަނެއްގެ ބައެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ ތަނަކަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައި ވަދެ ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަންތަނުގައި ހުރި މެޝިނަރީއާއި، އިކުއިޕްމަންޓާއި، ޕްލާންޓާއި، އެހެނިހެން ތަކެތި ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި ބެލެހެއްޓޭ އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބެލެހެއްޓެންޖެހޭ މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގެ ރިކޯޑުތަކާއި، ސެޓްފިކެޓްތަކާއި، ނޯޓިސްތަކާއި އެހެނިހެން ޑޮކިޔުމަންޓްތައް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމާއި، އަދި ޑޮކިޔުމަންޓްތައް ބަލައި ފާސްކޮށް، ކޮޕީ ނެގުން؛

(4) މަސައްކަތްކުރާ ތަނާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލަކަށް ކަންކަން ކުރަމުންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ބަލައި ތަޙްޤީޤުކުރުން؛

(5) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުން އިންސްޕެކްޓަރުން ސުވާލުކުރާ ފަރާތްތަކުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު އެ ފަރާތްތަކަށް އެނގޭ މިންވަރަކަށް ދިނުމަށް އެންގުން؛

(6) ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ތަނުން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުން ބޭނުންކުރާ ތަކެތީގެ ސާމްޕަލް ނެގުން؛

(7) މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގައި އަޑު ހުރި މިންވަރާއި އަލިކަން ހުރި

މިންވަރާއި ޚިޔާރުމިނާއި ނުރައްކާތެރި މާއްދާ ހުރި މިންވަރު

ބެލުމާއި އަދި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް އެފަދަ

ނުރައްކާތެރި މާއްދާއަށް ނުވަތަ ތަކެއްޗަކަށް ހުރެވިފައިވާ

މިންވަރު ދެނެގަތުން؛

(8) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ ބާވަތު ދެނެގަތުމަށާއި އެ ތަނުގައި

ބޭނުންކުރާ ޕްރޮސެސްތަކުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްކުރާ

ފަރާތްތަކާއި އެނޫންވެސް ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ

ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ބޮޑުމިންޖެހޭކަމާއި

ބޭނުންވާ ޓޫލް އަދި ޕީޕީއީ ނެގުން؛

(9) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ

ތެރެއިން މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ހިނގާފައިވާ

އެކްސިޑެންޓްއެއްގެ ސަބަބުން އަނިޔާ ލިބޭ މީހުންގެ މައުލޫމާތު،

ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާހައުލާ ގުޅުންހުރި އަދި މަސައްކަތުގެ

މާހައުލުގެ ސަބަބުން ޖެހުން ބައްޔެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ

ބައްޔަކަށް ސިއްހީ ޚިދުމަތް މަރުކަޒުގައި

ފަރުވާދެވުނު ގޮތާ ފަރާތްތަކުގެ މައުލޫމާތާއި ފެލިކަށް ރިޕޯޓު

ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ސިއްހީ ޚިދުމަތް މަރުކަޒުތަކަށް އެންގުން؛

(10) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެވޭ ތަޙްޤީޤަކަށް ބޭނުންވާ އެއްވެސް

އެއްޗެއް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން އަދި ބޭނުންވާއެއްޗެ ހިފަހައްޓައި

އެ އެއްޗެއް އިންސްޕެކްޓަރުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުން؛

އަދި

(11) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުން ދިމާވާ ފަރާތަކީ ކާކުކަން އަންގައިދޭ

ހެއްކާއި ނުވަތަ ލިޔުމެއް ދެއްކުމަށް އެންގުން.

(ނ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިފައިވާ ބާރުގެ ދަށުން

މަސައްކަތްކުރާ ތަނަށް ވަދެނިކުތުމުގައި ނުވަތަ ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި ނުވަތަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި ނުވަތަ ސާމްޕަލް ނެގުމުގައި އަދި އެ މަސައްކަތްކުރާ ތަނާގުޅޭ އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި، އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތުންނާއި އެންމެހައި މުވައްޒަފުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) ބަލައި ފާސްކުރާ އިންސްޕެކްޓަރުންގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޓަރުގެ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޓަރު އަންގާ އެންގުމަކަށް ޢަމަލުނުކުރުން ނުވަތަ އިންސްޕެކްޓަރު ހުށަހެޅުމަށް އަންގާ ރިކޯޑުތަކާއި، ސާމްޕަލްތަކާއި، ނަމޫނާ ނުވަތަ ލިޔުން ހުށަނާޅުން؛

(3) ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކީ ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ތަން ހިންގާ ފަރާތަކީ ކޮން ފަރާތެއްކަން އެނގޭނެ މަޢުލޫމާތު ނުދީ ހިފެހެއްޓުން؛

(4) ވަކި ފަރާތެއް، ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ނުވަތަ އިންސްޕެކްޓަރު އަންގާ އެންގުމަކަށް ހާޒިރުވުމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ފޯރުވުން ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ކުރަން މަސައްކަތްކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލެއް ކުރާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ ކަމުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަން ބަލައި 10,000/- (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއާއި 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކޯޓު އަމުރު ހޯދުން

49. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދީފައި ވިޔަމަވެސް، ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ތަނަކަށް ވަދުމަށް، އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަން ހިންގާ ފަރާތުން ހުއްދަނުދިނުމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް އިންސްޕެކްޓަރުން އެ ތަނަކަށް ވަންނަންވާނީ ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކަމާބެހޭ ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅިއްޖެ ޝަރީޢަތުގައި، އެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކުރެވޭ އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ، ކޯޓުން އެފަދަ އަމުރެއް ނެރެދޭންވާނެއެވެ.

(1) ބަލައި ފާސްކުރަން ބޭނުންވާ ތަނަކަށް ވަދުމަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ބޭނުންތެރި ކަމެއްކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިގެންނަމަ؛

(2) އެ ތަނަކީ ވަކި ޝަޚްޞެއްގެ ތަނެއް، ތަޖުރިބާކުރާ، ބަލަހައްޓާ ބޭނުންކުރެވޭ ބަލައި، ފާސްކުރާގައި ވިޔަފާރިކުރާ ނުވަތަ އެ ތަނުން ފެނުނު އެއްޗެހީގެ ސާމްޕަލް ނެގުމަކީ ނުވަތަ ހޯދަންޖެހޭ ހޯދުމެއް ހޯދުމަކީ ބޭނުންތެރި ކަމެއްކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިގެންނަމަ.

50. **އިސްލާހުކުރުމާއި މަސައްކަތް ހުއްޓުމުގެ އެންގުން**

(ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މަސައްކަތުކުރާ ތަންތަނުގައި ހުންނަ ކަންކަން އިސްލާހުކުރުމުގެ އަމުރުކުރުމުގެ ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓުމުގެ އަމުރުކުރުމުގެ ބާރު ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) މަސައްކަތުކުރާ އެއްވެސް ތަނެއްގެ ޙާލަތު ހުރިގޮތުން ނުވަތަ މަސައްކަތުކުރާ ތަނުގައި ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓެއް ނުވަތަ ޕްލާންޓެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް އެއްޗެއް ބޭނުންކުރާ ގޮތަކުން އެ ތަނުގައި ކުރާ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ހިންގާ ޕްރޮސެސްއެއް، އެ ތަނުގެ މުވައްޒަފުންގެ ސިއްޙަތާއި ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަނަވަރުވާން ފަދައިން ކުރިއަށް ނުގެންދެވުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބަކާ އެއްވެސް މީހަކު ޚިލާފުވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެއްވެސް މީހަކު ކުރި ކަމަކީ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކީ، އެކަމެއްގެ ސަބަބުން މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި މަސައްކަތުކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރުކުރާ ނުވަތަ އަސަރުކޮށްފާނެ ކަމެއްކަމަށް ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ޤަބޫލުކުރެވުން.

(ށ) އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް މަސައްކަތުގެ ތަނާ ގުޅޭގޮތުން އިސްލާހުކުރުމުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓުމުގެ އަމުރެއް ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް ނެރުވިދާނެއެވެ.

(1) މަސައްކަތުކުރާ ތަނުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އޮންނަ ގޮތް މިޔާރު ނުވަތަ މަސައްކަތުކުރާ ތަނުގައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ނުވަތަ މަސައްކަތުކުރެވޭ ގޮތުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އޮންނަ ގޮތް

މީހެއް؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ޒިންމާ ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ މީހެއް؛ ނުވަތަ

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވާ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކޮށްފާފަދަ ކޮންމެ މީހެއް.

(ސ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އިސްތިހާރުކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން؛ އެގޮތުން:

i. މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވާފަދަ އެންމެހައި ކަންކަން އިސްލާޙުކޮށް، މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާނެ ގޮތަށް މަސައްކަތް ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ގޮތް ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް އެންގުން؛

ii. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާއެއް އަދާކުރުމަށް އެންގުން؛ ނުވަތަ

iii. މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދުރުކޮށްލުމަށް އެންގުން.

(2) އަމުރު ތަންފީޛުކުރަން ފަށާނެ ތާރީޚާއި، އެ އަމުރުގައި

ބާރުކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކުރުމަށް ދެވޭ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ
އަމުރު ތަންފީޒުކުރާ ތާރީހުން ފެށިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ އަމުރުއެއްގައި
އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އަންނަނިވި ގޮތްތަކުންކުރު ގޮތަކަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން
ވަގުތުން މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމަށް އެންގުން؛

i. މުއްދަތެއް ނެތް ގޮތެއްގައި؛ ނުވަތަ

ii. މަސައްކަތުގެ މާޙައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވާފަދަ އުނދަގޫގައި ކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި، މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާނެ ގޮތަށް މަސައްކަތް ނުވަތަ މަސައްކަތުކުރާ ގޮތް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރެވޭ މިންވަރަކަށް ފުރިހަމަކޮށް ނިންމަންދެން.

(2) އަމުރު ތަންފީޒުކުރަން ފަށާ ތާރީހު.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ނެރޭ އިސްލާހުކުރުމުގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ އަމުރަކާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، ކަމުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި، އެ ފަރާތެއް -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އަދި އެ އެންގުމާ ޚިލާފުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް، ޖޫރިމަނާކުރި އަދަދުގެ 3% (ތިނެއް) އިންސައްތަ އިތުރަށް ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިސްތިހާރުކުރުމުގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ އަމުރަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ އަންނަނިވި ގޮތަށް އަމަލުކުރުމުގެ ބާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ތަނަށް ވަދެ އެފަދަ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކުރުން؛ އަދި

(2) ހުއްދަ ނެތި އެއްވެސް ސަރަހައްދަކަށް ވަނުން ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ހުއްދަ ނެތި މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ނުވަތަ ޕްލާންޓް ނުވަތަ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުން ހުއްޓުވުމަށް އަމުރެއް ނެރެފައިވާނަމަ، އެ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އެޅުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރުމުގައި ހުރަސްއެޅުމަކީ ޤާނޫނުން ކުރާ ހަރަދަން ޖިނާވާސީ އިސްތިހާރުކުރުމުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ އަމުރަކާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކުންނެވެ. އަދި އެ ޚަރަދު ދައްކައި ޚާއްސަކުރަނީ އޭގެ އެ ފަރާތުން ދައްކަވަން އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަނިއެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ޤާނޫނުން ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާ ސަރަހައްދެއް، ނުވަތަ މެޝިނަރީއެއް ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓެއް، ނުވަތަ ޕްލާންޓެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ދެކޮޅަށް ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާ ސަރަހައްދަކަށް ވަދެ ނުވަތަ މިނޫން ނުވަތަ މެޝިނަރީ ނުވަތަ އިކުއިޕްމަންޓް ނުވަތަ ޕްލާންޓް ނުވަތަ އެއްޗެއް ހުއްދަ ނެތި ބޭނުންކުރުމީ ފަރާތަކަށް އަދަބެއް ކަމުގައި ކުރެވޭނީ 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ

ޢަދަދަކުން ދީނީ މަސައްކަތްކުރުމެވެ.

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން

51. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްގެ ސަބަބުން އަސަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްވެސްނަމަ އެ އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބަލައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްނަމަ، އެ އަމުރުގައި ހިމެނޭ ކަމަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް މިނިސްޓަރަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ށ) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ އަމުރު އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު އަންގައިފިނަމަ، އެ އެންގުމާ އެއްގޮތަށް އަމުރު އިސްލާހުކޮށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަލުން އެ އަމުރު ނެރެންވާނެއެވެ.

(ނ) ވަކި މައްސަލައަކާ، ވަކި ކަމެއް އިސްލާހުކުރުމުގެ އަމުރަކާ ގުޅިގެން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި މިނިސްޓަރު ވަކި ގޮތެއް ނިންމަންދެން އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުން ފަސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ވަކި މައްސަލައަކާ، މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ އަމުރަކާ ގުޅިގެން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި މިނިސްޓަރު ވަކި ގޮތެއް ނިންމަންދެން އެ އަމުރާ ގުޅިގެން އަސަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އެ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ އަމުރު

ބާޠިލުކުރެވިގެންދެން ނުވަތަ އަމުރަށް ބަދަލުގެނެވިގެންދެން އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ، އެ އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ބާޠިލުކުރުމާއި، އެ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

52\. (ހ) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ތަފްސީލު ޤަވާޢިދެއް ހަދައި ޢާއްމުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ... ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭ ޤަވާޢިދުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ... އެކުލަވާލުމުގެ ... ހަމަޖެއްސުމަށް ޓަކައި ... ލާޒިމުކުރުން ... ގަވާއިދު ހަދައި ޢާއްމުކުރަންވާނެއެވެ.

މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ތަފްސީލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ލާޒިމުކުރުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤަވާޢިދު ހެދުމުގައި، އަންގައިދިނުމަކަށް އެ ... ދިވެހިސަރުކާރުގެ ... ޚިދުމަތްދިނުމުގެ ... ޤާނޫނެއްގެ ... ފާސްކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޤަވާޢިދު ހެދުމުގައި ... ޤަވާޢިދު ... ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޤަވާޢިދު ހެދުމުގައި ... ވަޒީފާ ... ދިވެހިސަރުކާރުގެ ... ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކާއި ... ނުވަތަ ... ޤަވާޢިދު ހަދައި ... ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ... ނުވަތަ ... ފަރާތްތަކަށް ... މަސައްކަތްކުރާ ... ލާޒިމުކުރުމާއި ... ނުވަތަ ... ކުރާނެ ... ލާޒިމުވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤަވާޢިދު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޤަވާޢިދު ހަދާފައިވާ ނަމަވެސް، ... ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ... ޢަމަލުކުރަންވާނެ ... ނުވަތަ ... ވަޒީފާދޭ ފަރާތް

ތަޖުރިބާކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް ފުރިހަމަކުރުމުން މުހިންމުކަމަށް ޓްރޭނަރ ޓްރޭނަރަށް ފުރިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ތަޖުރިބާކުރުމުގެ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތަކާ ލިޔުމުން އަންގަންޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

އަނިޔާގެ ސަބަބުން ނަގައިދޭ ހަރަދާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު

މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެ ފަރާތްތައް

53. (ހ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް، އަންނަނިވި ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ މައްޗަށް ހިނގާނެއެވެ.

(1) މިނިވަން ކޮންޓްރެކްޓަރުން؛

(2) ޑޮމެސްޓިކް ވަރކަރުން؛

(3) އަމިއްލަ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތައް؛

(4) އަންނަނިވި ޢުނިފޯމުއެޅި ޚިދުމަތްތަކުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ ރިކްރޫޓުން؛

i. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިފާޢީ ބާރު؛

ii. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް؛

iii. ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ކޮންމެވެސް ޢުނިފޯމުއެޅި މަދަނީ ޚިދުމަތެއް.

(5) ޤާނޫނަކުން އެ ޚިދުމަތެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ، އަދި އެ ޚިދުމަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި މަސައްކަތްތެރިންގެ ވަޒީފާގެ ކަންކަން ހިންގުމަށްޓަކައި ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ

ވަޒީފާގެ އުސޫލުތަކާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުންވެސް ކޮށްދޭ
ޚިދުމަތެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ވަކި ފަރާތަކީ، ވަޒީފާދޭ
ފަރާތުގެ މަސައްކަތުގެ ވަކި ބައެއް، އެ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ، ދިރިއުޅޭ
ތަނުގައި ނުވަތަ އުސޫލުންވެސް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ
މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއް ފިޔަވައި އެހެން ތަނެއްގައި ފުރިހަމަކުރާ
ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ މަސައްކަތް މި ބާބުގައި
ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާއި ނުހިނގާނެއެވެ.

އަނިޔާގެ ސަބަބުން ޚަރަދާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުން

54. (ހ) މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި، މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ
ސަބަބުން ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން
އަނިޔާވުމުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތުތެރިއަކަށް ވަގުތީ ނުވަތަ ދާއިމީ
ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތުތެރިއެއްގެ
ފުރާނަ ގެއްލިއްޖެނަމަ، އޭގެ ސަބަބުން ލިބިދާނެ ޚަރަދު އަދި/ނުވަތަ
ގެއްލުމުގެ ބަދަލު، މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާދޭ
ފަރާތުން އެ މަސައްކަތުތެރިޔާއަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތެއްގެ ވާރިސުންނަށް
ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި މަސައްކަތުގެ ހަރަކާތެއް
ކުރިއަށްގެންދަނިކޮށް ދިމާވާ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ
އަނިޔާއަކީވެސް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މަސައްކަތުގެ
ތެރޭގައި، މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ދިމާވި
ކަމެއްކަމުގައި ބަލާނެއެވެ.

ނަގައިދޭނެ ހަރަދާއި ބަދަލުގެ ބާވަތްތައް

55. މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި، މަސައްކަތްތެރިއަކަށް އަނިޔާއެއް ވުމުގެ ސަބަބުން ވަގުތީ ނުވަތަ ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ގެދުވެރިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިޔާއެއްގެ ފުރާނަގެއްލިއްޖެނަމަ، މި ބާބުގެ ދަށުން އަންނަނިވި ހަރަދުތަކާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދެވެންވާނެއެވެ.

(ހ) ލިބުނު އަނިޔާއަށް ލިބިދެވޭ ބޭސްފަރުވާގެ ހަރަދު؛

(ނ) ލިބުނު އަނިޔާއަށް ބޭސްފަރުވާކުރަން ޖެހުމުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެ ހުރި ދުވަސްތަކަށް ލިބިދޭ އުޖޫރަ؛

(ރ) ލިބުނު އަނިޔާގެ ސަބަބުން ގެދުވެރިވި ދާއިމީ ނުވަތަ ވަގުތީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމަށް ލިބިދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު؛

(ބ) ލިބުނު އަނިޔާގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްތެރިޔާގެ ފުރާނަ ގެއްލި ހާލަތުގައި ލިބިދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު.

ބަދަލު ނަގައިނުދެވޭނެ ހާލަތްތައް

56. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާ އެހެން ޙުކުމަކަށްވިޔަސް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މި ބާބުގެ ދަށުން ބަދަލު ލިބުމުގެ ޙައްޤު މަސައްކަތްތެރިންނަށް ލިބިގެންނުވާނެއެވެ.

(1) ޤަސްދުގައި އަމިއްލަ ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާދިނުން؛

(2) މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޑޮކްޓަރެއްގެ ޕްރިސްކްރިޕްޝަނެއް ނެތި ބޭހުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ މަސްތުވާ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން މަސްތުވެގެން ހުރެގެން އަނިޔާ ލިބުން؛

(3) ދިރިއުޅޭ ތަނުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނަށް ދިއުމުގައި ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ތަނުން ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ދިއުމުގައި އަމިއްލަ ދުއްވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ދުއްވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތެއް

އުޅަނދެއްގައި ދަތުރުކުރުމުގައި ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓުތަކުން
އަނިޔާ ލިބުން؛

(4) މަސައްކަތުގައި ކުރަންޖެހޭ ދަތުރެއް ކުރުމުގައި އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށް އެހެން ތަނަކަށް ދާ ދިއުމުގައި ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓުތަކުން އަނިޔާ ލިބުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ފުރާނަގެއްލިފައިވަނަމަ، މި ބާބުގެ ދަށުން ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޙައްޤު އެ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ވާރިސުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބޭސްފަރުވާގެ ޚަރަދު

57. މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތެރިއަކަށް އަނިޔާއެއް ވެއްޖެނަމަ، ޖިސްމާނީގޮތުންނާއި ނަފްސާނީގޮތުން ދުޅަހެޔޮ ސިއްޙަތަކަށް ވާސިލުވުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ސިއްޙީ ފަރުވާއާއި ހިދުމަތް، ނުވަތަ އެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބުނު ގެއްލުމަކަށް ފަރުވާކުރުވުން ވަސީލަތްތަކެއް، އިތުރު އަގެއް ނުދައްކާ ނުލައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ފޯރުކޮށް އަވަހަކަށް ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވުމުގެ ސަބަބުން ލިބިދޭ އުޖޫރަ

58. (ހ) މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ލިބުނު އަނިޔާއަކަށް ބޭސްފަރުވާކުރަން ޖެހުމުގެ ސަބަބުން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވޭ ހާދަވާ ދުވަސްތަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުޖޫރަ ލިބިދެވޭނީ، އެ އަނިޔާގައި ބައާސްކުރާ މަސައްކަތްތެރިޔާ މަސައްކަތަށް ނިކުންނަންޖެހޭ ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވޭ ދިގުމުއްދަތަކާ

ސަލާމަތުގެ ސްޓޭޓަސްގެ ދެއްވަމުން ނުވަތަ އޭނާ ސިއްބި ހިދުމަތް
މަރުކަޒެއްގައި ފަރުވާ ލިބިދިނުމަށްޓަކައި އެނދުމަތިކުރަންޖެހުމުގެ
ސަބަބުން މަސައްކަތަށް ނިކުތުމުގެ ހުރަސްއެޅިފައި ދެއްވަމުން،
ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ސިއްބި ހިދުމަތް ފަރާތަކުން ނުވަތަ ސިއްބި
ހިދުމަތް މަރުކަޒަކުން ދޫކުރާ ސަލާމަތުގެ ނުވަތަ ލިޔުމެއް
ހުށަހެޅުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އެހެން ބުނެފައިވިޔަސް، މި މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ސަލާމަތުގެ ކޮށްޗެ ހަމަޖެހިފައިވާނީ
އޭނާއަށް ލިބިދެވުނަސް އުޖޫރަ ލިބޭ ގޮތަށް ކުރެވޭއިރުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ
ދަށުން ލިބިދޭވާ އުޖޫރަ ދިނުން ލާޒިމުވެއް ނުވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުޖޫރައިގެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި
ލިބިދޭ އުޖޫރައަކަށް ކަމަށްވާތީ، އެއީ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކަށްޓަކައި
ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ބޭނުމަކަށްޓަކައި އާމްދަނީއެއް ކަމުގައި
ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލިބިދޭ އުޖޫރަ ލިބިދޭނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކެއް،
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއަށް
ނަގައިދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު

59. މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގައި ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ
އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްކުރާފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމަށް އަންނަނިވި
ފަދައިން ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޒިންމާ މަސައްކަތްކުރުވާފަރާތުން ލިބިދޭންވާނެއެވެ.

(ހ) ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ޖިސްމާނީ ނުވަތަ
ނަފްސާނީގޮތުން ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ދިމާވުމުން
ނަގައިދޭ ބަދަލު؛

(ށ) ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ޖިސްމާނީ ނުވަތަ

ނަފްސާނީގޮތުން ވަގުތީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް މެދުވެރިވުމުން

ނަގައިދެވޭ ބަދަލު.

ފުރާނަލިއުމުގެ ސަބަބުން ނަގައިދެވޭ ބަދަލު

60. މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގައި ހަނިގަނޑެއް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ފުރާނަގެއްލިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޒިއްމާ އެ މަސައްކަތްތެރިއާގެ ވެރިފަރާތުން ލިބިގެންވެއެވެ.

ބަދަލުގެ މިންވަރު

61. (ހ) ހަނިގަނޑެއް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް މެދުވެރިވުމުން ނަގައިދެވޭ ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ އެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް މަހަކަށް ޖެހޭ އުވަރޓައިމް އާމްދަނީއަށާއި، އެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް މެދުވެރިވެފައިވާ ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ނިސްބަތަށާއި، އެ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ އުމުރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޢަދަދަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނަގައިދެވޭ ބަދަލު ނަގައިދެވޭނީ، މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް، ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ގ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ، ބަދަލުގެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ހަމަވާންދެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، ހަނިގަނޑެއް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް މެދުވެރިވެ، އެ ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ސަބަބުން އާމްދަނީ ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ދާއިމީ ހުރަހެއް އެޅިފައިވާނަމަ، ނަގައިދެވޭ ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ވަގުތީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ގެދުވެރިވުމުން ނަގައިދޭ ބަދަލު ނަގައިދޭކަށް، އެ ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ދަރަޖަ ބަދަލުވަންދެން ނުވަތަ އެ މަސައްކަތްތެރިޔާއަށް ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރިނަމަ ފާސްޓެއްކަމަށް ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ކަނޑައަޅައިފިނަމައެވެ.

(ބ) ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ފުރާނަގެއްލުމުން ނަގައިދޭ ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ އެ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް މަހަކަށް ލިބޭ އެއްވަރެއް އާމްދަނީއަކާއި، އެ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ އުމުރު ރިޔާއަތްކުރެވޭނެ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުޞޫލަކުންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) ގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދޭފައިސާ އެންމެ ކުޑަ އަދަދާއި، ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދޭފައިސާ އެންމެ މަތީ އަދަދު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އަދަދުތައް، މަދުވެގެން ކޮންމެ ދެން އަހަރަކުން އެއްފަހަރު މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

62. ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލު ފިހަވައި އެއްކޮށް ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ގެއްލުން ލިބުނު މަސައްކަތްތެރިޔާއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، ގެއްލުން ލިބުނު މަސައްކަތްތެރިޔާ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ހުރުމުން، ނުވަތަ އެ

ފަރާތަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ސަބަބުން ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް މެދުވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއްނަމަ، އޭނާގެ ފަރާތުން، އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މެންބަރަކަށް ބަދަލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މަސައްކަތުގެ ޓްރައިބިއުނަލަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމުގައި ހުށަހަޅަންވާނީ، ހާދިސާ ތަޙްޤީޤުކޮށް އެކުލަވާލާ ރިޕޯޓާއި، ޑޮކްޓަރީ ސެޓްފިކެޓްފަދަ ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތެއްގެ ރިޕޯޓާ އެކުގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސިއްޙީ ފަރުވާ ހޯދުމަށް ހިނގާ ހަރަދު، އެ ހާދިސާއެއް މެދުވެރިވިމާއެކު، އެ ފަރާތަކަށް ލިބޭނެ އިންޝުއަރެންސް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތަކަށް ހަމަޖެއްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަދަލު ނަގައިދެވޭނީ، ހާދިސާ ހިނގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބަދަލެއް ހޯދުމަށް ހުށަހަޅައިފިނަމައެވެ.

ބަދަލު ދިނުމާމެދު ޝަކުވާ ނިންމުން

63. މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން އެ ފަރާތަކަށް ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެކަން ނުވަތަ ނޫންކަން އެ ހުށަހެޅުމާއި ހުށަހަޅާތާ ވަކިވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ ހުށަހެޅުމާއި ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

64. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

(ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަމަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ކަމެއް، އެކަން ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެކަމުގެ ޝަކުވާ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، މަސައްކަތްތެރިންނަށް ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިންގެ ވަކީލުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި، އެ މައްސަލަ ބަލައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެފަދައިން އަމަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެކަން ކުރުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ޓްރައިބިއުނަލުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލުން އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަން ޖާޒިމުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ޓްރައިބިއުނަލް މައްސަލަ ބަލައި، ލަސްވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން ޖަވާބުދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމާއި އެ ޝަކުވާ ބެލުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ބަދަލު ލިބިދީފައިވާނަމަ ދައުވާނުކުރެވުން	**65.** މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި، މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން އަނިޔާވުމުގެ ސަބަބުން މި ބާބުގެ ދަށުން މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ވާރިސުންނަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިދީފައިވާނަމަ، އެފަދަ އެކްސިޑެންޓެއް ނުވަތަ ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން އަނިޔާވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ބަދަލު ހޯދުމަށް ޝަރީޢަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު އެއިން ފަރާތަކަށް ލިބިގެންނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހުގައިވެސް މި ބާބުގެ ދަށުން ލިބިދޭންޖެހޭ ބަދަލު އެ ފަރާތަކަށް ލިބިދީފައިނުވާނަމަ، އެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ޝަރީޢަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު އެ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު
ކުށާއި އަދަބު

ބަދަލުކުރުން ސެޓްފިކެޓް، އެންޓްރީ އަދި ޑޮކިއުމަންޓޭޝަން ހެދުން	**66.** (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. (1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކަށް ހަދާ އެއްވެސް ސެޓްފިކެޓެއްގެ ބަދަލުކުރުން ކޮޕީއެއް ހެއްދުން ނުވަތަ ސެޓްފިކެޓެއް ކައުންޓަރފީޓުކުރުން؛ (2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކަށް ހަދާ އެއްވެސް ސެޓްފިކެޓެއްގައި ހިމަނާފައިވާ މަޢުލޫމާތަކީ ދޮގު މަޢުލޫމާތެއްކަން އެނގިހުރެ އެފަދަ ސެޓްފިކެޓެއް ދޫކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ސެޓްފިކެޓެއްގައި ސޮއިކުރުން؛ (3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކަށް ހަދާ އެއްވެސް ސެޓްފިކެޓަކީ ބަދަލުކުރުން ސެޓްފިކެޓެއްކަން ނުވަތަ

ކައުންޓަރފީޓްކޮށްފައިވާ ސެޓްފިކެޓެއްކަން އެނގިގެން އެއީ ސައްޙަ އެއްޗެއްކަމުގައި ދެއްކުން ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުން؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދައެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ފަރާތަކުން، އެއީ އެފަދަ ހުއްދައެއް އޮތް ފަރާތެއްކަމަށް ދެއްކުން ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުން؛

(5) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ބެލެހެއްޓޭ ނުވަތަ ފޮނުވާ ނުވަތަ ރައްދުކުރާ ރިކޯޑެއް ނުވަތަ ސެޓްފިކެޓެއް ނުވަތަ ނޯޓިސެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއްގައި ގަސްދުގައި ސައްޙަނޫން އެންޓްރީއެއް ހިމެނުން؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ދޭ ޑެކްލަރޭޝަނަކީ ސައްޙަނޫން ޑެކްލަރޭޝަނެއްކަން އެނގިގެން، އެފަދަ ޑެކްލަރޭޝަނެއް ދިނުން ނުވަތަ އެފަދަ ޑެކްލަރޭޝަނެއްގައި ސޮއިކުރުން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ދޫކުރާ ވަކި ލިޔުމަކީ ނުވަތަ ދޭ ޑެކްލަރޭޝަނަކީ ސައްޙަނޫން ލިޔުމެއް ނުވަތަ ސައްޙަނޫން ޑެކްލަރޭޝަނެއްކަން އެނގިގެން އެފަދަ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްފިނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، ކުށުގެ މިނަށް ބަލައި 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން އެ ފަރާތެއް ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކަށް ކަނޑައެޅޭ އާންމު އަދަބު

67. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ކޯރި ވަރކް ޕްރޮސެސް ސްޓޮޕް އެންޑް ހޯލްޑް ނުވަތަ ޑިޕޯޓް ރިޕެޓްރިއޭޝަން އެކްރިޑިޓޭޝަން އަންނާ އެންގުމުތަކަށް އަމަލުނުކޮށްފިނަމަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ގޮތުގައި އެކަމެއް ނުކޮށްފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހާމަ ކުރާއިރުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމެއް ކުރި ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ފަރާތެއް، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް ބަލައި، އެ ފަރާތަކަށް ދެވޭނީ އަންނަނިވި އަދަބުތަކެވެ.

(1) ކަމުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަން ބަލައި -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/25,000 (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކުން އެ ކުރި އަމަލެއް ކުރުންމަތީ ދެމިހުރެއްޖެނަމަ، އެގޮތުގައި ދެމިހުރި ކޮންމެދުވަހަކަށް، ދުވާލަކަށް -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެފައިވާ ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުން ކޮށްފައިވާ އަމަލު ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، ތަކުރާރުކުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކަށް އެ އަމަލަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރުން -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، އަދި ތަކުރާރުކުރާ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު އެޅިދާނެ އިތުރު ފިޔަވަޅުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޖިނާއީ ދައުވާކުރުން	68.	ވަކި ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނުގައި ކޮށްގެންނުވާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ޖިނާއީ ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއްނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ ފަރާތަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިތުރުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ދައުވާއެއް އުފުލުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން	69.	މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަކި ފަރާތަކަށް ޖުރިމަނާކުރުމަކީ ނުވަތަ އެ ފަރާތަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެހެން ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަކީ، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުން އެ ފަރާތުން ކުރި ޢަމަލުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބުނު ފަރާތަށް އެކަމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އޮތް ހުރަހެއްކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުން	70.	(ހ) މި ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުންނަމަ އެ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކާއި، އެ ޢަމަލުކުރިއިރު އެ ޝަޚްޞުގެ ވެރިޔާއި ހިންގުމާއި މަސްއޫލިއްޔަތު ޒިންމާ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތަކުންނެވެސް މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
		(ށ) މި ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ އެ ޢަމަލު ހިނގައިނުދިނުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އަޅައި، ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ކޮށްފައިވާކަން، އެ ފަރާތުގެ ރުހުމާ ނުލައި ނުވަތަ ނުރަނގަޅު ބައިވެރިވުމާ ނުލައިކަން ސާބިތުކޮށްދީފިނަމަ، އެ ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވިކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު
އުސޫލުން

ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް

71. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޓަރުން އެ މީހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެހެން ފަރާތަކާ ގުޅިގެން ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް ލިބިފައިވާނަމަ، އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކުރުމުގެ ހުއްދަ އެ މަޢުލޫމާތުގެ ވެރިފަރާތުން ލިބުމުން ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކުރަނީ މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ނުވަތަ ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، ކޯޓަކުން ފަރާތަކަށް ކަމުގައިވާން؛ ނުވަތަ

(3) އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކުރަނީ އެ މަޢުލޫމާތު ޝަރީޢަތަކަށް ނުވަތަ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤަކަށް ނުވަތަ އެޖެންސީއަކަށް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ އެހެން ފަރާތެއްގެ އެންގުމަކަށް، އެފަދަ ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރަންޖެހިފައިވާކަމުގައިވާން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޚިލާފަށް ފަރާތެއްގެ އަމަލެއް، ކުރާ ކުށެއް މިންވަރަށް ބަލައި -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އިންސްޕެކްޓަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އިންސްޕެކްޓަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެ މީހަކަށް ލިބިފައިވާ ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ ރިކޯޑެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް ސިއްރުކުރުވެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު އެހެން މީހަކަށް ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ ފަހިކޮށްދިނުމައި

އޮތޯރިޓީއަށް ހުރި ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތު
ހާމަކުރުމުގައި ބޭނުންއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ރައްކާތެރިކޮށްފައިވާ މައުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުންގެ ޤައުމީ މައުލޫމާތާއި، އެ މައުލޫމާތެއް ހާމަކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ މައުލޫމާތަކާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރީގެ ސިއްރެއް ހާމަވެދާނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ޝައްކުކުރެވޭ ސަބަބު ނުވަތަ އެ ފަރާތަކުން ކުރާ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުންތަކަށް ނުރައްކާ އަސަރުކުރާ މައުލޫމާތެވެ.

ރިޕޯޓު ޝާއިޢުކުރުން

72. އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ރިޕޯޓު ބަލަހައްޓައި، އަހަރަކު އެއްފަހަރު ޕާލިމެންޓަށް ހުށަހަޅާ އެ ރިޕޯޓެއް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް؛

(ށ) އޮތޯރިޓީއަށް ރިޕޯޓްކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ ސަމާލުކަމަށް އައިސްފައިވާ މަސައްކަތުގެ މާހައުލާ ގުޅުންހުރި އެކްސިޑެންޓް؛ އަދި

(ނ) އޮތޯރިޓީއަށް ރިޕޯޓްކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ ސަމާލުކަމަށް އައިސްފައިވާ، މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ މާހައުލާ ގުޅުންހުރި ޑޭޓާ ދިގުބައިވާ އަނިޔާތަކާއި ނުރައްކާ ބަލިތައް.

ގަވާއިދުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ހެދުން

73. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ހަދައި ހިންގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެމަތިން އޮތޯރިޓީންނެވެ. މިގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން އޮތޯރިޓީން ގަވާއިދު ހަދަންވާނެއެވެ.

(1) މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގެ އަލި، ވެންޓިލޭޝަން،

ފިނިހޫނުމިން، ސާފުތާހިރުކަން ފަދަ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހުންނަންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް؛

(2) މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި ބޭއްވޭ ފުރަތަމަ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް، ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ ޕްރޮސީޖަރ އެންމެ ދަށު މިންގަނޑުތައް؛

(3) ނުރައްކާތެރި މެޝިނަރީ އަދި ނުރައްކާތެރި މާއްދާ ގެންގުޅުމުގައި ސަމާލުވާންޖެހޭ ކަންކަމާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރަންޖެހޭ އާލާތްތަކާއި އަޅަންޖެހޭ ހެދުން؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދެވޭ އޮފީސަރުންނަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތައް؛

(5) އެކްރެޑިޓްކޮށްފައިވާ ތަމްރީނުދޭ ފަރާތްތަކަށް އެކްރެޑިޓްކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތައް؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލިޔުންތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފީ؛

(7) މަސައްކަތުގައި މުވައްޒަފުން ބޭނުންކުރާ މެޝިނަރީއާއި، އިކުއިޕްމަންޓާއި، ޕްލާންޓްތަކާއި، އެހެނިހެން ތަކެތި ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރާ ގޮތާ ގުޅިގެން ލިބޭ ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ނުވަތަ ބައްޔަކަށް ލިބޭ އެކްސިޑެންޓް ގެއްލުންތަކާ ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ މަދުކުރުމަށް އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް؛

(8) މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތެރިންނަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް؛ އަދި

(9) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ރިޕޯޓުތައް އެކުލަވާލުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ މިންގަނޑުތައް،

މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެމަތިން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އެކުލަވާލައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި މިންގަނޑުތައް ކޮންމެ ދެ އަހަރަކުން އެއްފަހަރު މުރާޖަޢާކޮށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ރިޕޯޓުކުރަންޖެހޭ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާތަކާއި އެކްސިޕޯޝަރތައް؛

(2) ރިޕޯޓުކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލިތައް؛

(3) މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނެ މިންގަނޑުތައް؛

(4) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ބޭނުންކުރާ ނުރައްކާތެރި މެޝިނަރީ އަދި އިކުއިޕްމަންޓް؛ އަދި

(5) މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ބޭނުންކުރާ ނުރައްކާތެރި މާއްދާތަކުގައި ބެލެވޭ މާއްދާތައް.

(ނ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

އިންތިޤާލީ މަރުޙަލާ	74.	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ކުރުން ލާޒިމުކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	75.	މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދައުލަތުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
މާނަކުރުން	76.	މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު، އެ ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތަކުން ދިނުމަށް އެވަނީ، އެ ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތަކަށް ތިރީގައި ދީފައި އެވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "ވަޒީފާދޭ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ވަޒީފާދޭ ކޮންމެ މީހަކު، ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް، ނުވަތަ ސަރުކާރު ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކަކަށެވެ. އަދި އެ މާނަކުރުމުގައި، މިނިވަން ނޫން ކޮންޓްރެކްޓަރުންގެ ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ވާރިޘުންނާއި، އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ޤާނޫނީގޮތުން ނާއިބުވާ ފަރާތްތައްވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ށ) "މަސައްކަތްތެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އުޖޫރަ ފައިސާއެއްގެ މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ އުޖޫރަ ފައިސާއެއްގެ ވަޒީފާއެއްގައި ހުރިހާ މަސައްކަތްތެރިޔަކަށެވެ.

(ނ) "އަމިއްލަ މަސައްކަތްތެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގައި މުވައްޒަފުން ގެންގުޅުން ކުރާކަމުގައި ވިޔަސް ނުވަތަ

ނުގެންގުޅެންކަމުގައި ވިޔަސް، އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ނޫންގޮތަކަށް
މަންފާއެއް ހާސިލުކުރުމަށް މަސްތުވާތަކެތި ފޯރުކޮށްދެކަށެވެ.

(ރ) "މަސްތުވާތަކެތި ދޫން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފުރުޞަތުދިނުމަށް
ހިމެނޭގޮތުން، އެ ވަގުތަކަށް ނުވަތަ އާންމު ގޮތެއްގައި މަސްތުވާތަކެތި
ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބާވަތްތައް ދިނުމެވެ.

(ބ) "ފުރުޞަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް
ވަޒީފާގައި ހުރުން ގެންގުޅޭ ބަސްބަނަށެވެ.

(1) އެއްވެސް މުދަލެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް، ގެންގުޅުން،
ބަދަލުބަދަލުކުރުން، ބަންދުކުރުން، ރައްކާކުރުން، ބަދަލުގެނައުން،
މަރާމާތުކުރުން، އުފެއްދުން ނުވަތަ ޕްރޮސެސްކުރުން؛

(2) އެއްވެސް ނުރައްކާތެރި މާއްދާއެއް ގެންގުޅުން،
ބަދަލުބަދަލުކުރުން، ބަންދުކުރުން، ރައްކާކުރުން،
ޕްރޮސެސްކުރުން، އުފެއްދުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން؛

(3) އެތެރެކުރުމާ އުފެއްދުމާ، ބެހުން ނުވަތަ މަރާމާތުކުރުން؛

(4) އިމާރާތެއް ހިންގުން (އޮފީސް ކުރުން) ނުވަތަ
ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޖިނިއަރިންގެ މަސައްކަތްކުރުން؛
އަދި

(5) އެއްވެސް އާންމު ޚިދުމަތެއްދޭ ތަނެއް ނުވަތަ ނިޒާމެއް
(ސިސްޓަމެއް) ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

(ޅ) "މަސައްކަތުގާ ތަން ހިންގާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ
މީހަކީ އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ ވެރިފަރާތުގެ ނުވިޔަސް،
އޭނާގެ އަމިއްލަ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އެހެން މީހަކު އެ
މަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތެއްގެ ސަބަބުން، ބަޔެއްގެ ހިންގުން
ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލް ރައްޔިތުވިޔާ ފަރާތަށެވެ.

(ހ) " މަސައްކަތުގައި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) މުވައްޒަފާ ގުޅުގޮތުންނަމަ، ކޮންމެ ތަނެއްގައި މަސައްކަތުކުރި ނަމަވެސް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ މަސައްކަތާ ގުޅުގެން މަސައްކަތުގައި ހުރުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއް؛

(2) އަމިއްލަ މަސައްކަތުކުރާ ފަރާތަކާ ގުޅުގޮތުންނަމަ، ކޮންމެ ތަނެއްގައި މަސައްކަތުކުރި ނަމަވެސް، އަމިއްލަ މަސައްކަތުކުރާ ފަރާތެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތުގައި ހުރުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއް؛

(3) ބުނެވިދިޔަ ފަރާތްތަކާ ނުލާ ފަރާތެއްނަމަ، ކޮންމެ ތަނެއްގައި މަސައްކަތުކުރި ނަމަވެސް، އެ ފަރާތަކީ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރި ފަރާތުގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުން މަސައްކަތުގައި ހުރުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއް.

(ށ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ކަންކަން ހިނގައިދާގޮތް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ނ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ކަންތައްތައް ހިނގައިދާގޮތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ރ) "ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީ" ނުވަތަ "އޮތޯރިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 79 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށެވެ.

(ބ) "މަސައްކަތުތެރިން" ނުވަތަ "މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ޚިދުމަތްދޭ މީހާއަށެވެ.

އަދި އޭގެ ތެރޭގައި މިނިވަންނޫން ކޮންޓްރެކްޓަރުންނާއި ވަޒީފާ ފަރާތަށް

ކުރިން މަސައްކަތްކޮށްދިނުމަށްފައިވާ މުވައްޒަފުންނާ ހިމެނޭނެއެވެ.

(ރ) "އެކްސެސް ސަރވިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަސައްކަތުގެ މާލީ ހުރިހާގައި

ނުވަތަ މަސައްކަތުގައި ދިމާވާ ހާލަތްތައް ހަމަޖެހިފައި ގޮތެއް

ކުރިމަތިވާ ފުރަތަމަ ނުރައްކާތެރި އަނިޔާކުރުމަށް ނުވަތަ

އުނދަގޫ ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ ލިބޭފަދަ ހާލަތްތަކެވެ.

(ބ) "މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ބަލި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަސައްކަތުގެ

ތެރޭގައި ހުށަހެޅުން ނުރައްކާތެރި ސަލާމަތުން ގެނުން ނުވަތަ ފޮތިގަން

ބޮޑުވެގެން.

(ޅ) "ނުރައްކާތެރި ހާލަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަސައްކަތުގެ

މިފަދަ ނުވަތަ އާންމު މިފަދަ، ހާލަތުގައި ނުވަތަ އަނިޔާއެއް

ނުވަތަ ބޮޑުވެ ގެއްލުން ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށް ނުވަތަ

ގޮތްއިރުކޮށް ކައިރިއަށް ދާފައިވާ ނުވަތަ ފަހަގަކޮށްފައިވާ ކަމަކަށެވެ.

(ދ) "އެކްސްޕޯޝަރ ލިމިޓް ވެލިއު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި

ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހީ

ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ބޭރުހިންގާ ހިންގުމަށް ޖެހޭބަޔަކު ޖެހޭނޭ

އެކްސްޕޯޝަރ ލިމިޓް ވެލިއު ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ސ) "ޖެހޭބަޔަކު ޖެހޭނޭ" ނުވަތަ "ޖެހޭބަޔަކު ޖެހޭނޭ ފުރި ވަގުތު

ބަދަލު ސަލާމަތީ އުސޫލު ހަމަޖެހުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ

18 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖެހޭބަޔަކު ޖެހޭނޭ ފުރި ވަގުތު

ބަދަލު ސަލާމަތީ އުސޫލު ހަމަޖެހުމެވެ.

(ށ) "ހަމަޖެހުން އުސޫލު ސަލާމަތީ އިންސްޕެކްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،

މި ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަޖެހުން އުސޫލު

ސަލާމަތީ އިންސްޕެކްޝަނެވެ.

(ޗ) "ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 29 މާއްދާގެ ދަށުން އައްޔަނުކުރާ ހެލްތު އެންޑް ސޭފްޓީ އޮފިސަރުންނަށެވެ.

(ޘ) "ވަރކް ޕްލޭސް ސޭފްޓީ އެންޑް ހެލްތު އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ" ނުވަތަ "ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ކޮމިޓީއަށެވެ.

(ޙ) "ޑިޒީޒް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުދަރާއުކު ނުވަތަ އުޅޫން ޖޯކަރ ނަމަވެސް، މީހުން އުފުލުމަށް (މައިކްރޯ/ޕެރަސައިޓް) ބާރުންނުކުރާ ވެސް ނުވަތަ އެއްކަލަކަށެވެ.

(ޚ) "ސިވިލް ޚިދުމަތު ފޯރަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2015 (ސިވިލް ޚިދުމަތުގެ ވަޒީފާ މަސައްކަތްތެރިންގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ސިވިލް ޚިދުމަތުގެ ފޯރަމްތަކަށެވެ.

(ޛ) "ސިވިލް ޚިދުމަތު މަރުކަޒު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި، ކްލިނިކްތަކާއި އެމްބިއުލަންސް ސިވިލް ފަރުވާއާއި ޚިދުމަތްތަކާއި ދޭންދޭނާއި ފޯމަލް ހިދާޔަތުތަކެވެ.

(ޜ) "ކުއްލި ނުރައްކާތެރި ހާލަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަސައްކަތުގެ މާހައުލުގައި ދިމާވާ ކުއްލި ނުރައްކާތެރި ހާލަތްތަކަށެވެ.

(ޝ) "މިނިވަން ކޮންޓްރެކްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަސައްކަތް ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާއެކު މުވައްޒަފެއް ކަމުގައި ނޫން، ހަމައެކަނި ވަކި މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން މަސައްކަތުގެ ދާއިރާއާއި ތަފްސީލުތަކާއި އުޖޫރަ ކަނޑައަޅައިގެން މަސައްކަތް ބަލައިދޭ ފަރާތަކަށް ސޮލޯ ނުވަތަ ވިޔަފާރި ފަރާތެއް ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ހިދުމަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކޮށްދޭ ފަރާތަކަށެވެ.

(ހހ) "ލޯކަލް ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފައްދާ ރަށު ކައުންސިލާއި، އަތޮޅު ކައުންސިލާއި، ސިޓީ ކައުންސިލުތަކަށެވެ.